ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

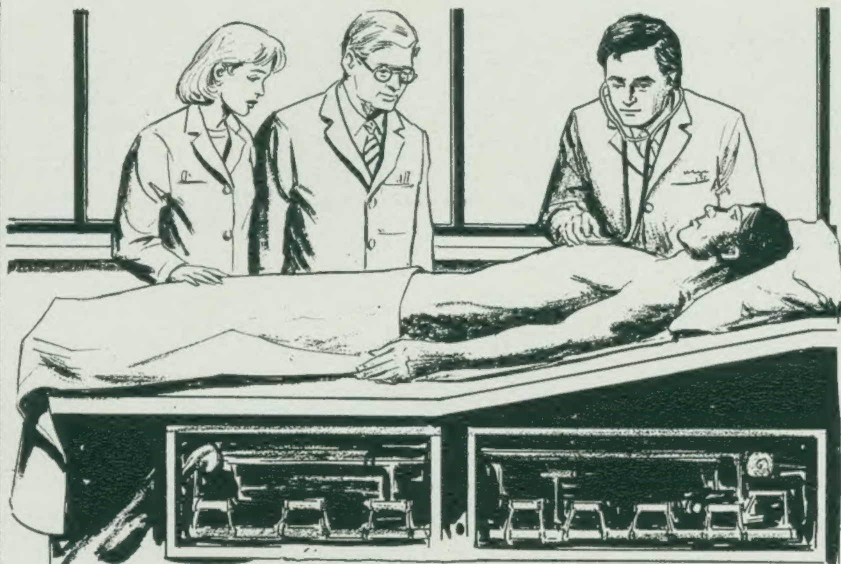

1. XII 1989 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LI • 40.000 ДИН • БРОЈ 1979

СМИТ И ВЕСОН

Ripley

Веровали или не!

ВЕТРЕЊАЧЕ

СИМБОЛ ХОЛАНДИЈЕ, СВЕ СУ РЕЂЕ У ОВОЈ ЗЕМЉИ. ОД 10000, КОЛИКО ИХ ЈЕ НЕКАД БИЛО, ДАНАС ИХ ИМА САМО 1000, ОД КОЈИХ СВЕГА СТОТИНАК РАДИ.

ЈЕДРЕЊАЦИ

КОЈИ СУ СЕ НЕКАДА ГРАДИЛИ У ПЕРСИЈСКОМ ЗАЛИВУ, ПРАВЉЕНИ СУ БЕЗ ЈЕДНОГ ЈЕДИНОГ ЕКСЕРА.

ХАРВИ

ЈЕ ЧОВЕКОЛИКИ РОБОТ КОЈИ ЈЕ ОСАМДЕСЕТИХ ГОДИНА СЛУЖИО ЗА ОБУКУ СТУДЕНАТА МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА У МАЈАМИЈУ (ФЛОРИДА, САД). РОБОТ ЈЕ ИМАО ВЕНЕ И АРТЕРИЈЕ КОЈЕ СУ У ПОТПУНОСТИ ФУНКЦИОНИСАЛЕ КАО ЉУДСКЕ, ГРУДНИ КОШ СЕ ДИЗАО И СПУШТАО, И СРЦЕ КОЈЕ ЈЕ СИМУЛИРАЛО 40 РАЗЛИЧИТИХ СРЧАНИХ СМЕТЊИ.

ЛЕОНОР

ВОЈВОДА ОД ЛОНГВИЛА (1540 - 1573), ПОСТАО ЈЕ ГУВЕРНЕР ФРАНЦУСКЕ ПРОВИНЦИЈЕ ПИКАРДИ КАДА МУ ЈЕ БИЛО 11 ГОДИНА.

СКАКАВЦИ

КОЈЕ ЈЕ У ЦРВЕНО ОБОЈИО ЕНТОМОЛОГ Ј. А. МУНРО, СА ПОЉОПРИВРЕДНОГ УНИВЕРЗИТЕТА У ЈУЖНОЈ ДАКОТИ (САД), ПОСЛЕ САМО ДЕСЕТ ДАНА ПРОНАЂЕНИ СУ 500 КИЛОМЕТАРА ДАЉЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● америчка научна експедиција нашла је испод дебелог леда, шест стотина километара од Јужног пола, остатке огромног шумског комплекса старе три милиона година. То нису први остаци прастарог биљног света

на леденом континенту, али нови проналазак потврдио је да су обриси Антарктиде подсећали на норвешке фјордове.

●●● у Пољској је произведена „пегла" за хемичаре којом се „препеглавају" лабораторијски столови. Циљ је да се открију и најмање до-

зе радиоактивних материја које остају од различитих експеримената. Кад се открију радиоактивне честице, „пегла", која у исто време мери и величину загађења, почиње да звони.

●●● Центар за геодезију на Филипинима забележио је врло узнемиравајућу појаву –

ниво воде Јужнокинеског мора крај обала острва Лусон порастао је у последњих шест месеци за 25 центиметара. Ако се овај необјашњив процес настави, тврде стручњаци, многи делови ове земље биће ускоро поплављени.

●●● јапански научници за повећавање производње озбиљно препоручују различи-

те мирисе. По њиховом мишљењу мирис лимуна, рецимо, значајно смањује грешке при изради инструмената с клавијатуром.

●●● просечан грађанин Западне Немачке потроши за годину дана 26 килограма

прашка за прање веша. Судећи по овом податку СР Немачка је „најчистија" земља у Европи.

●●● филм у боји није изум 20. века, појавио се само годину дана после епохалног открића браће Лимијер – 1896. године. Истина, траке су се тада бојиле ручно што је био тежак, пипав и мало плаћен посао. За бојење хиљаду кадрова у Америци је плаћано само два и по долара.

Илустровао: Предраг Милићевић

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

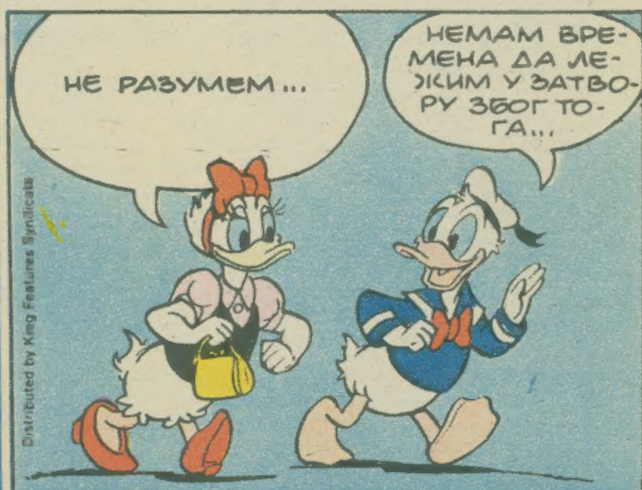

САВЕЗНИ СУД
ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА МИ ОБЈАСНИШ КАКО СИ УСПЕО ДА ОСТАНЕШ ТАКО МИРАН И СТАЛОЖЕН!
НЕ СТАЛОЖЕН, НЕГО ЗАЛЕЂЕН, УКОЧЕН, ОБАМРО, НЕМ...

УФ, ДОБРО ЈЕ! ЈА МИСЛИЛА ДА ЋЕШ БИТИ ЉУТ!
ЉУТ?! А ЗБОГ ЧЕГА?

ЈА САМ „САМО" СЛУПАЛА ТВОЈ АУТО, ОБОРИЛА ЈЕДНУ БАНДЕРУ И НЕКАКВУ ОГРАДУ!
И ПРИТОМ ПОТПУНО УНИШТИЛА БАШТУ СА ПОВРЋЕМ!

ГЛУПОСТ! НИЈЕ ТУ БИЛО САМО ПОВРЋА!
ТАЧНО! УЗ ПУТ СИ ОБОРИЛА НЕКОЛИКО СТАБАЛА СА ВОЋЕМ!

МИСЛИЛА САМ ДА ЋЕШ МЕ УБИТИ КАД ЈЕ СУДИЈА ТЕБЕ ПРОГЛАСИО КРИВИМ!
ХТЕО САМ, ПАТО! АЛИ САМ ОНДА СХВАТИО ДА НЕ МОГУ... ЗБОГ ВРЕМЕНА!
1989 The Walt Disney Company All Rights Reserved

НЕ РАЗУМЕМ...
НЕМАМ ВРЕМЕНА ДА ЛЕЖИМ У ЗАТВОРУ ЗБОГ ТОГА...
Distributed by King Features Syndicate

... ЈЕР МОРАМ ГОДИНАМА ДА РАДИМ К'О ЦРВ ДА БИХ ОТПЛАТИО СВУ ШТЕТУ КОЈУ СИ НАПРАВИЛА!
4-23

★ ЉУДИ, РАТОВИ, ЈУГОСЛАВИЈА ★

МЕДАЉА ЗА НЕПРИЈАТЕЉА

Бежали смо из отаџбине знајући да ћемо се вратити, кад-тад. Сан о заједничкој земљи Јужних Словена постајао је опипљива ствар. Веровали смо у будућност, а то је једна јако важна ствар. Мислим, та вера – прича деведесетшестогодишњи Милош Тошић, један од 1300 каплара који су младост даривали отачеству

Време без пардона носи све пред собом. Остаје само памћење, у њему човек.

Милош Тошић, белокоса старина са штапом, оробио је деведесет шесту јесен. Свакодневно, упркос боловима у ногама, начини неколико стотина корака. Све верујући да човек и тако траје. Свестан је, међутим, да је неизоставно да – зарад будућности коју освајамо на парче – често у помоћ призивамо прошлост. По оној: Памтим, дакле, постојим.

Чика Миша Тошић је сведок бурних догађаја овог века. Скинуо је ђачку блузу и навукао војнички копоран. Прошао Колубару, крварио Албанијом, предахнуо на Крфу и стигао у Америку, да би организовао родољубе за помоћ земљи која је у тим оловним временима сва – од краља, администрације и већине народа – боравила на тлу друге државе. Уз то је (о томе смо писали у прошлом броју) стигао да измири Николу Теслу и Михаила Пупина.

Овде је, пред читаоце „Забавника", подастро делић дуговеког памћења.

Пушке у купе

„У Пљевљима, где сам се родио, а било нас је једанаесторо деце, први пут сам узео пушку. Била је 1912, први балкански рат, ја ученик трећег разреда гимназије. Турска дивизија побегла из наше чаршије у Босну и оставила оружје. Ми из улице га уграбили да бранимо наше, старе и немоћне, од безвлашћа и зулума многих банди. Имао сам пуне џепове метака, али ни један нисам испалио.

Једне вечери позове нас комшија и каже нам да поне-

КРВАВЕ МИНЂУШЕ

Била је најмлађи пилот у Краљевини Југославији, једина жена која је за време последњег рата возила војни авион. Двапут је заплакала: кад су их усташе протерале из „ендехазије" и кад је изручила товар бомби на немачку железничку композицију. Име јој је Марија Ђорђевић, рођена Драженовић. Југославију је нашла међу звездама и заточила у срцу

Било је то време прогона, судовања, затвора, незадовољстава. Многи су сањали неки нови свет спакован у заједнички именитељ – светла будућност. Радничка класа је била до краја обесправљена. Осим, чини се, у Борову, у чувеној фабрици обуће и гума „Бата". Шест хиљада радника имало је у то време стандард на коме су им и те како завиделе колеге из других европских и осталих белосветских земаља.

Време је било предратно, крај тридесетих. Генерални директор Тома Максимовић је сањао, јавно и гласно, о Борову као вароши која до 1955. мора да има 50.000 становника. И „Форд" је био заинтересован, неке погоне је чак отворио. Поред железничког чвора у оближњим Винковцима, те Дунава као европске реке, родила се идеја да се у Борову отвори аеродром, да Борово буде ближе свету. Авио-компанија „Аеропут" укључила је у своју марш-руту и Борово, на линији Скопље – Београд – Борово – Загреб – Љубљана – Грац – Беч.

Онда је почела обука пилота, запослених у „Бати", а за потребе „Бате". Прва генерација је завршила пилотажу 1938, наредна 1939. Потом је стигао Други светски рат. Време је поново дошло по своје, људе избегли пред невољама, али и пред самим собом.

Крајем октобра ове године у Борову, у органиазцији овдашњег аероклуба, срело се седморо од деветоро пилота из генерације 1939. Међу њима и шездесетпетогодишња Марија Ђорђевић, рођена Драженовић. Најмлађи пилот у предратном југословенском ваздухопловству и једина жена ратни управљач летелица у Другом светском рату. Њена прича је, на известан начин, слична причама њених вршњака. Обично необична. Са наравоученијем или без њега, свеједно.

Жвака за бебу

„Први пут сам полетела авионом сасвим случајно, како то обично бива. Са школом сам отишла на аеромитинг. Направили смо дугачак ред за летење. Бар ми који тада нисмо имали страх од летења. Били су ми и родитељи. Кад је дошао ред на мене, родитељи су се узбунили. Онда ме је пилот, имала сам осам година, зграбио испод мишке и убацио у авион. Тада сам, без остатка, одлучила да будем пилот, без обзира што сам носила сукњицу.

Године и оно што се зове живот наталожили су у мени поприлично искуство. Тек данас кажем да онда, у тој труло и капиталистичкој Југославији, и није све било тако рђаво. Ја сам с непуних петнаест година примљена на рад, али су поштовали моје године. А запослила сам се да бих могла да постанем пилот. Могли су, наиме, у ту својеврсну школу да се упишу само они који су радили у „Бати".

Нисам сигурна, кроз измаглицу се сећам да нас се пријавило тушта и тма. Прошла сам на једвите јаде, можда зато што сам била женско, тек девојчурак. Са Мијом Јанковићем, својим наставни-

семо писмо српској војсци. Којој српској војсци, питам се ја јер одговарам за десетину дечака из улице, где је она? Ту на Трљици, брду изнад Пљеваља, вели онај домаћин. А ја не верујем да је слобода тако близу, после пет стотина година. Да је што пре стигнемо, потрчимо јој у сретање, са писмом.

Кад тамо, мрак је, чујем: Стој, ко иде? Ми кажемо ко смо и одговоримо том невидљивом гласу да смо наоружани. Пушке у купе, виче нам. Какве купе, мислим ја, за њих знам из гимназије, али никако не разумем какве веЗе та геометријска фигура може да има са пушкама. У купе, понавља. Не умемо. И тако их одложимо на земљу, не баш херојски.

Одведу ме код ђенералштабног потпуковника Миливоја Анђелковића Кајафе, чувеног команданта Јаворске бригаде. Ја већ чуо за њега па дрхтим док покушавам да станем мирно. Он се распитује за стање у вароши. Све му потанко испричам а он ме потапша, скину са својих груди медаљу „Освећено Косово" и прикачи ми је. А је не знам куда ћу с очима. Гледам, час њега, Кајафу, његове потчињене, медаљу не смем. Тако сам, ето, зарадио прву медаљу а да нисам умео да ставим пушку у купу...

Чим сам, после две године, а увелико је горео први светски рат, ступио у Скопски ђачки батаљон као добровољац, прво ти, синовац, научим да слажем пушку у купу. Да је више не одлажем онако на земљу... После су нас слагали у купе, оне несрећнике на Виду...

Био сам, јакако, и у Колубарској бици. Прва ми борба. Киша. Снег. Хране нема редовно. Јауци. Псујемо се, у обостраном страху, с нашом хрватском браћом заточеном у аустроугарске униформе. А све верујемо, тако смо бар ја и моји другови веровали, да ћемо, чим овај кијамет прође, сви живети заједно. Тада нам је, памтим, ђенерал Мишић поручио да, онако гладни и прилично клонули, једемо шљиве. Србија бар има шљива. Победисмо...

Пси и лешинари на човека

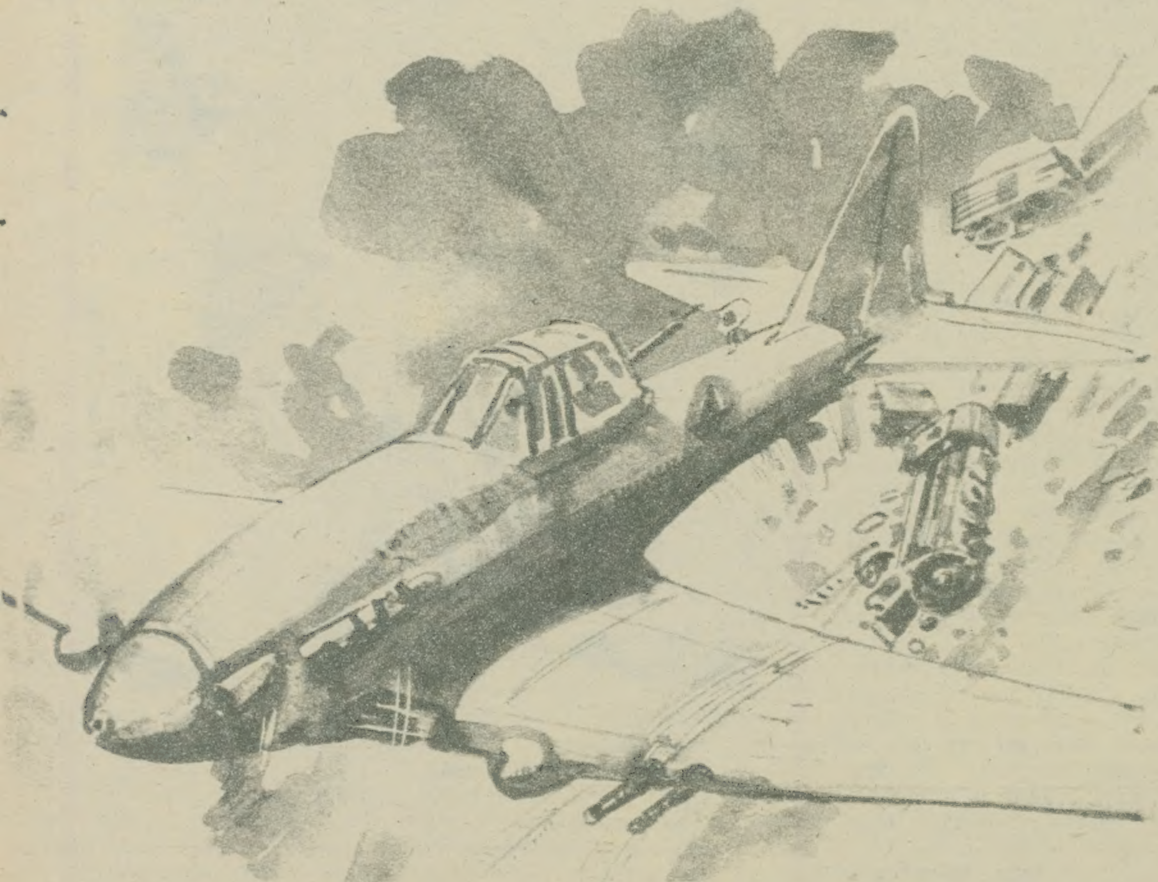
Најтеже ми је било оно преко Албаније. Вејавица. Убијање. Ко је изостао из колоне, тај се више није вратио. Толико пута сам видео смрт да сам престао да је се плашим. Једном тада наиђемо на голог српског војника когачерече пси, а изнад њих круже лешинари чекајући свој део. Кад сам то причао прошле године у Паризу, за време прославе седамдесет година од пробијања Солунског фронта, Французи су плакали.

А мени је после, док смо се на Крфу опорављали за повратак у отаџбину, један при-

Илустровао: Брана Јовановић

ком, имала сам око 120 налета и онда без ичије помоћи дохватила команде прастарог „клема". Са мном је још била и Тереза Анрат, Немица, старија десет година. Не знам да ли то хоћу себи да ласкам, али били смо сасвим добри пилоти.

И таман кад сам у свет и живот закорачила широм отворених очију и препуна срца, стигао је рат. Са цивилним, заправо туристичким авионима нисмо могли, а нису нам ни дали, да се супротставимо немачким „штукама" и „месершмитима".

Они тамо ђавли су на овом вуковарском простору одмах, у априлу 1941, успоставили тзв. „ендехазију" и ми друге вере морали смо ван. Са мајком Маријом, млађим братом и сестром пуних двадесет дана путовала сам возом од Борова до Кленка, преко пута Шапца. Све у сточним вагонима. Нисмо могли ни да провиримо из вагона. У Винковцима смо стајали три дана а неке жене су нам, кришом од усташа, доносиле парче хлеба или флашу воде... Ја сам тада најчешће слушала брујање авиона и тако, из тог пакла, желела међу звезде...

Памтим, и данас уздрхтим кад се тога сетим, једну бебу од три месеца. Непрестанце је плакала. Гладна, шта ли. Ми који смо успевали да кроз решетке тог вагона за стоку уграбимо парче хлеба, давали смо га њеној мајци. Жена би то сажвакала и тако иситњено давала својој беби. После сам сазнала да је израсла у лепу девојку, данас већ зрелу жену.

Моја мајка је, то добро знам, тада једва преживела. Усташе, с оним грозним словом U и у црним униформама, почупале су јој уши до половине, да уграбе – нестрпљиви проклетници – минђуше које јој је поклонио мој тата. Ране

чао како се његова група спасла. Вели он мени да су се повлачили одмах иза Врховне команде па је, ваљда од немоћи, један војник оставио пуну врећу медаља, и то оних Обилића које се жуте и сјаје као да су од злата. А Арнаути похлепни. И они се онда, да би спасли голи живот, досете те ножевима састружу оне ушице на које се медаља качила и кад нападну Арнаути а они их понуде. Мисле стрвине да је злато и оставе их на миру.

Ето, и непријатеља смо морали да одликујемо, и то баш Обилића медаљом. Двеста хиљада нас је остало у тим Проклетијама, све зарад тога да се вратимо у отаџбину...

На Крфу смо истребили вашке, мало ојачали. Најжалије нам било што су нам Французи, савезници, узели наше пушке „маузерке", најбоље на свету, па нам дали своје, лошије. Али, како оно рече Његош, бој не бије свијетло оружје...

и смем да кажем, јер су сви војници били образовани да бране своју земљу, начули да се на Крфу, том најзападнијем острву грчког архипелага, воде преговори да се у једну земљу, државу, удруже Срби, Хрвати, Словенци. Да будемо сви исти, једнаки у новој држави. Мило ми било, како и да не буде, да се после толико страдања не гледамо преко нишана, да се једни другима осмехнемо...

И данас, са оволико година, памтим како сам у Њујорку, где сам послат по задатку, побегао у Централ парк да се сит исплачем кад сам чуо да је 1. децембра 1918. проглашено уједињење. Вазда сам мислио да су сви људи браћа по свом постању, а ми овде на Балкану још и више...

Немој ми замерити, синовац, што се данас често сетим тих суза из Централ парка. Све ме нешто страх да су ми улудо кренуле... Али, кад боље размислим и кад пустим да ми памет надјача срце, верујем – јер ме ни од чега више није страх с оволиким годинама – да ова наша Југославија хоће и може заједно да живи. Верујем, тако ми Бога..."

Петар Милатовић

Тада смо ми мало образованији војници, ако тако могу јој се загнојиле, вруђица смлавила. Ужас један. А ја, тада једва седамнаест година, морала сам да бринем о брату и сестри.

Примирили смо се у Шапцу, бар није било усташа. Сећам се да је мајка устајала сваког јутра у четири и чекала да јој пекар – који је иначе пекао за Немце – преко комшијског зида добаци векну хлеба... Тако је то онда било.

А кад је Врховни штаб, октобра 1944, позвао пилоте да се јаве и помогну у завршним операцијама ослобађања домовине, одмах сам стигла у Панчево. Није ми се, међутим, дало да идем на фронт. Као једина жена ратни пилот обављала сам задатке у позадини, летела на „потезу – 2" као курир. Чували ме другови, шта ли.

Једном се ја, пак, искрадем и бомбардером одем с колегом на Винковце, да пресретнемо немачку композицију пуну муниције. Извршили смо задатак, колега Петровић (мислим да се тако звао) истоварио је бомбе и чинило ми се да је цео град одлетео у ваздух... Нисам могла да гледам. Кроз главу ми је стално зујало колико је невиних страдало, а слобода је била ту, година 1945. Бојала сам се, уз то, да у тамо неким вагонима седе заточеници, беспомоћни и сасвим сами. Као ми некад.

Не могу да кажем да ли је то била срећа или несрећа, тек – у тим данима кад се стварала нова Југославија нисам учествовала у летовима на фронту. Као курир Друге ваздухопловне дивизије направила сам шездесетак летова и у сваком другом ми је висила глава на крилу мог двокрилца. Било ми је, наравно, криво што у тим тренуцима нисам била равноправна са својим мушким колегама, али сам исто тако добро знала да се Југославија брани и ствара и тим неким позадинским задацима...

После рата више нисам летела због породичних разлога, али и дан-дањи погледам према звездама кад год чујем звук авионског мотора. Моја Југославија је још на небу и ником је не дам, мада поодавно не летим."

Петар Милатовић

ЗАУСТАВИО ОЛИМПИЈАДУ

● Циркус је почео још у првој рунди када је јужнокорејски боксер перолаке категорије Донг-Ки Чо треснуо противника пошто је судија већ рекао „стоп". Донг је одмах дисквалификован због грубог прекршаја, али се није помирио с казном и одбио је да напусти ринг. А да би истакао колико је у праву, сео је усред ринга и ни макац.

Прво су покушали да га уразуме. Рекли су му да не буде смешан и питали шта би мислила његова драга мајка када би знала како јој се син понаша пред толиким светом. Он је и даље седео непомично и тако је протекло десет минута. Затим су га лепо замолили да напусти борилиште указујући му да је боље да не прави сцене и да има обзира према другим боксерима који чекају. Донг-Ки је седео као укопан.

Када се двадесет минута претворило у пола сата, чуле су се и прве претње у смислу да ли је чуо за „дисциплинске мере" и зна ли шта значи „доживотна дисквалификација". Младог боксера ни то није потресло. После четрдесет минута натезања два члана комисије више нису могла да издрже: ушли су у ринг, зграбили га један за руке други за ноге и покушали да га макну силом. Сасвим безуспешно јер је Корејац, мада перолака категорија, био у одличној кондицији и није се дао померити. Публика је, треба ли рећи, тихо уживала.

Најзад су званичници, да би избегли нечувени скандал, избацили последњи адут: обећали су му да ће одлука судије бити преиспитана. Овај трик је упалио и Донг-

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

-Ки, који је педесет минута задржавао редован ток Олимпијских игара 1964. године у својој дисциплини, пристао је да ослободи ринг.

Шта му је селектор корејске боксерске репрезентације после рекао, није познато. Сигурно је само да се Донг-Ки после скандала у Токију, више никада није појавио ни на једној олимпијади, а ни на другим светским спортским манифестацијама.

Б. Д.

ЧУВАЈ СЕ МАРТОВСКИХ ИДА!

КАКО БИ ПРОВЕЛИ ДАН ДА НИСУ УБИЈЕНИ

На улици испред римског Сената грчки учитељ логике Артемидорус додао је Цезару цедуљу рекавши му да је сместа прочита. Он то није урадио, а боље да јесте

Гај Јулије Цезар, чувени римски војсковођа и државник, није много веровао у пророчанства. Неки пророк га је упозорио: „Богови ти нису наклоњени, чувај се мартовских ида!" Иде су у римском календару биле сваки петнаести дан у марту, мају, јулу и октобру, а тринаести у свим другим месецима.

Петнаестог марта 44. године пре наше ере, на путу за Сенат, педесетшестогодишњи Цезар срео је тог истог пророка и у пролазу му добацио:

– Као што видиш, мартовске иде су дошле!

– Али, још нису прошле! – одговорио му је овај.

На улици испред Сената грчки учитељ логике Артемидорус додао је Цезару цедуљу тихо му рекавши да је сместа прочита. Цезар то није учинио, а боље да јесте. Јер, то је било упозорење да ће патрицијски завереници покушати да га убију.

Цезар је мирно ушао у хол, на њега су се бацили Брут, Касије и Требоније и убили га бодежима.

Да нису, Цезарове присталице говориле би пред Сенатом у прилог његовом званичном проглашењу за апсолутног владара Рима што је он, мада незванично, и био. Те исте вечери одржала би се у Цезаровом дому велика гозба. И Рим више не би био република.

Није стигао да вечера

Само неколико дана после завршетка америчког грађанског рата између Севера и Југа на шеснаестог председника Сједињених Америчких Држава педесетшестогодишњег Абрахама Линколна пуцао је у Фордовом позоришту у Вашингтону глумац Вилкис Бут у десет сати и петнаест минута увече на Велики петак 14. априла 1865. године. Славни Линколн, велики борац против ропства и расне неједнакости, умро је следећег дана.

Да није било овог атентата, који је ожалостио цео свет, Линколн би до краја одгледао представу „Наш амерички рођак", а затим се упознао с глумцима. Из позоришта је, са женом, младим пријатељем мајором Хенријем Ретбоуном и његовом вереницом Кларом Херис, требало да се врати у Белу кућу на мали пријем са закуском јер Линколн тог дана није стигао да вечера.

Прослава двадесетпетогодишњице дипломе

Као жртва атентата пао је и двадесети председник Сједињених Америчких Држава Џејмс Гарфилд који је то био једва годину дана. На њега је, док је седео у возу који је управо напуштао железничку станицу Балтимор и Потомак у Вашингтону, 2. јула 1881. године у пола десет ујутро, пуцао Чарлс Гито. Педесетогодишњи Гарфилд умро је 19. септембра.

Председник је намеравао да напусти главни град и празник 4. јул проведе с породицом. Требало је да возом оде до Елберона, држава Њу Џерси, где би му се придружила жена Лукреција и синови Хари и Џејмс. Затим би заједно наставили до колеџа Виљемс у Виљемстауну, држава Масачусетс, где је Гарфилд хтео да присуствује прослави двадесетпетогодишњице дипломског испита своје генерације и упише синове на прву годину студија.

Илустровао: Драгутин Ђежић

Вече и ноћ провели би у гостима код индустријалца Сајруса Филда, човека заслужног за постављање првог трансатлантског телеграфског кабла.

Редак тренутак у животу

И двадесет пети председник Сједињених Америчких Држава педесетосмогодишњи Виљем Мекинли, за чије је време дошло до рата са Шпанијом, припојени Филипини, Хаваји, Порторико, заведена контрола над Кубом и спроведена политика „отворених врата" у Кини, страдао је у атентату.

На њега је 6. септембра 1901. године у четири сата и седам минута по подне, за време церемоније руковања на пријему у Павиљону музике на Свеамеричкој изложби у Бафалу, држава Њујорк, пуцао анархиста Леон Чолгош. Мекинли је умро 14. септембра.

Да је атентатор закаснио само три минута, председника више не би затекао јер је овај, тачно по плану, имао намеру да се приватним аутомобилом одвезе до палате Џона Милбарна где је одседао кад год је боравио у Бафалу.

Тог дана преморени Мекинли једва је чекао на тренутак, редак у животу председника – да са женом и најинтимнијим пријатељима опуштено проведе једно вече. Пре одласка на починак морао би и да се спакује јер је следећег јутра требало да отпутује у своју породичну кућу у Кантону, држава Охајо.

Вива Запата!

Легендарног вођу мексичке револуције, идола милиона сељака, Емилијана Запату мучки су убили на хацијенди Ћинамека, у близини Куаутле у Мексику, војници 50. регименте пуковника Хесуса Гуахарда 10. априла 1919. године у два и десет по подне.

Четрдесетдвогодишњи Емилијано Запата, који је изненада нападнут док је на коњу улазио у хацијенду, дошао је да с пуковником који га је издао руча. Пуковник га је, у договору с мексичком федералном владом, намамио у клопку пошто га је претходно уверио да се одметнуо и да ће му бити савезник.

После ручка Емилијано је намеравао да с пуковником разговара о начину заједничке борбе и да од њега за своје људе добије дванаест хиљада пушака с муницијом. Затим би се вратио у свој герилски логор у Саусесу удаљеном мање од четири километра од хацијенде Ћинамеке.

И после Емилијанове смрти Мексиком се орио поклич „Вива Запата!" („Живео Запата!") и он је остао вечито везан с патетиком мексичке револуције.

Чланак о Стаљину

Лава Троцког, совјетског револуционара и политичара кога је Стаљин отерао у прогонство, смртно је ранио у његовој рођеној кући у Мексико Ситију Жак Морнар, нешто пре шест по подне 20. августа 1940. године и то док су расправљали о напису у вези са Четвртом интернационалом. Шездесеттрогодишњи Троцки умро је сутрадан. Његов убица, који га је посећивао као истомишљеник и пријатељ, био је, вероватно, Стаљинов агент.

Троцки је намеравао да вечера са својом женом Наталијом а вероватно да би, као и толико пута раније, позвао и Морнара да им се придружи. После вечере Троцки би мало читао недавно објављене француске економске статистике а затим радио на свом прилогу о Стаљину за часопис „Харперс".

Као и обично

Индијског политичара и народног вођу, присталицу ненасилног отпора британском империјализму и противника поделе Индије, Мохандаса Гандија, названог Махатма – Велика Душа – убио је хиндуски фанатик Натхурам Годсе 30. јануара 1948. године у пет сати и тринаест минута по подне чим је Ганди стигао у врт Бирла Хауса у Њу Делхију где је требало да одржи молитву и говор пред неколико стотина својих присталица.

После тога вратио би се у дом Ганшијама Дас Бирле чији је био гост у Њу Делхију. То вече протекло би сасвим уобичајено: после краћег разговора с родбином и пријатељима седамдесетдеветогодишњи Ганди повукао би се да чита и пише а у девет би отишао на починак.

Родео у Тексасу

Тридесет пети и, досад, најмлађи председник Сједињених Америчких Држава четрдесетшестогодишњи Џон Фицџералд Кенеди убијен је на Дили Плази у Даласу, држава Тексас, 22. новембра 1963. године у пола један по подне. Ко га је заиста смртно ранио док се председничка колона аутомобила лагано кретала досад није откривено. Председник је убрзо умро у болници не долазећи свести.

Било је предвиђено да Кенеди, после парадне вожње, одржи говор у новој згради Трејд Маркит. Затим би одлетео до ваздухопловне базе Бергстром код Остина где је тренер фудбалског тима тексашког универзитета требало да му поклони лопту с потписима свих играча.

У Остину је, такође, била предвиђена парадна вожња аутомобилима а затим банкет у корист Демократске странке за који је припремљено осам хиљада шницли. Председник је пристао да се после вечере хеликоптером пребаци до ранча свог потпредседника Линдона Џонсона у Џонсон Ситију где би се за госта приредио родео и хватање говеда ласом.

Илустровао: Драгутин Њежић

Црначки блуз

Добитник Нобелове награде за мир, најистакнутији вођа америчких Црнаца у борби за расну равноправност, тридесетдеветогодишњи др Мартин Лутер Кинг излазио је из своје собе у мотелу Лорен у Мемфису, држава Тенеси, 4. априла 1968. године када га је неколико минута пре шест по подне хицима из пиштоља убио Џејмс Ерл Реј.

Кинг се спремао да оде на такозвану црначку вечеру код

свештеника Семјуела Кајлиза. С њим су били његови пријатељи и присталице укључујући др Ралфа Абернетија, свештеника Џеса Џексона, Ендрјуа Јанга и адвоката Чонсија Ескриџа.

Мартин Лутер Кинг је после вечере требало да се придружи митингу подршке црним ђубретарима који су били у штрајку. Замолио је и Бена Бренча, првог певача групе „Бредбаскит бенд" да на митингу пева црначки блуз и духовне песме.

У дискотеци са звездама

Четрдесеттрогодишњи Роберт Боб Кенеди, рођени млађи брат убијеног Џона Кенедија, био је, после Линдона Џонсона, кандидат Демократске странке за председника Сједињених Америчких Држава и тим поводом налазио се у Лос Анђелесу, у Калифорнији.

У њега су, око подне, у дванаест сати и петнаест минута, док је у хотелу „Амбасадор" из кухиње ишао према Колонијалној сали на конференцију за штампу јер је победио у првој рунди избора у Калифорнији, пуцали Ширан Ширан и бар још један човек који је остао непознат. Боб Кенеди је умро сутрадан.

После конференције за штампу Кенеди би се вратио у своју собу, апартман 511, где су га чекали пријатељи и филмске и друге калифорнијске звезде. Након интимног коктела и одмора славље би се наставило у дискотеци „Фектори", најексклузивнијој у Лос Анђелесу.

Лична услуга од краља

Краља Саудијске Арабије Фејсала ибн 'Абда ал-Азиза ал-Саудија убио је пред само подне 25. марта 1975. године у Ри'Аса палати у Ријаду, Саудијска Арабија, рођени братанац Ибн Мусад 'Абд ал-Азиз и то пред целом свитом и бројним рођацима.

Шездесетдеветогодишњи краљ очекивао је делегацију из Кувајта, у којој се налазио и кувајтски министар за нафту, да би преговарали о територијалним размирицама око комада пустиње богате нафтом.

А, пошто је био и рођендан пророка Мухамеда, краљ би, касније, одржао традиционални „мајлис", неку врсту отвореног пријема на коме сваки Саудиарабљанин, био племић или најсиромашнији сељак, може да разговара с краљем и од њега тражи неку личну услугу.

Бојана Дожић

АМФИБОЛИЈА ЗА ЦЕЛЗУСА

Ако постоје речи које сте (на)чули, а не знате шта значе, наћи ћете их у овој рубрици. Сазнаћете и за појмове које никада раније нисте чули, прочитаћете о филозофима – све укратко, али јасно и тачно. Можете и да исецате ову рубрику, па ћете добити прави мали филозофски лексикон. А можете и да нас питате

АМФИБОЛИЈА је грчка реч (амфиболос) која значи двозначност, двосмисленост. У старим пророчанствима чудотворци су изговарали двосмислене пророчанске изјаве, тако да је испадало како су они „погодили" шта ће се догодити. Чувено је Питијино пророчанство које је гласило: „Ibis redibis numquam peribis in bello" које може да се разуме на два – супротна – начина: „Ићи ћеш у рат, погинућеш, вратити се нећеш", или „Ићи ћеш у рат, вратићеш се, погинути нећеш"! Дакле, пророчанство је могло да се „примени" на сваког војника, како на оног који преживи, тако и на оног који остави кости на бојишту, а Питија је остала непогрешива...

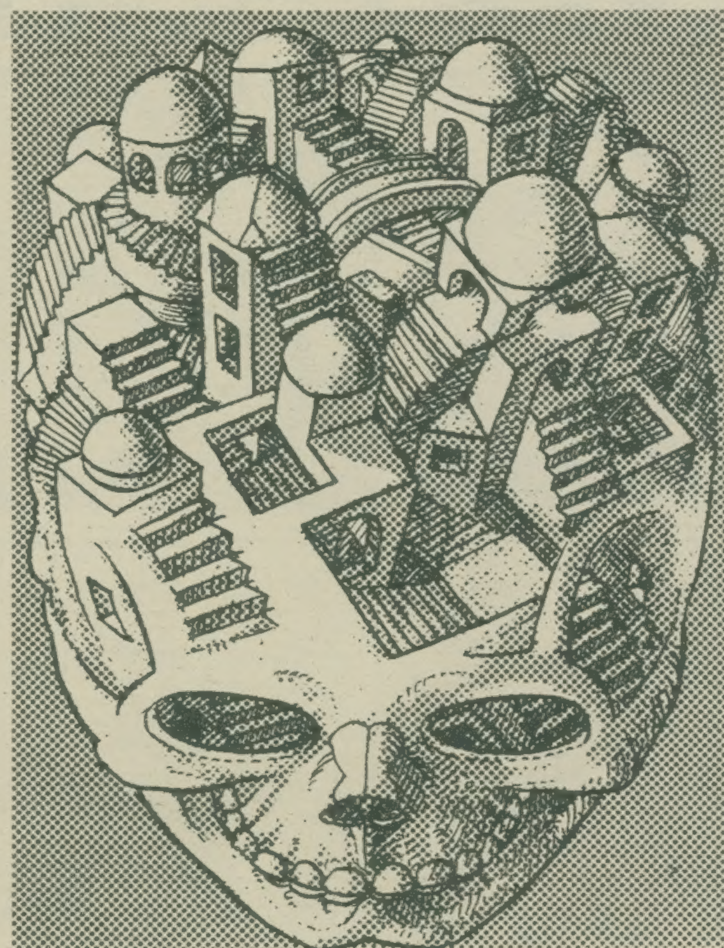
ЕУТИМИЈА је такође грчка реч и филозофски појам. Значи – добра воља, радост, весеље, а према Демокриту (460–370. пре нове ере) баш је то циљ који човек треба да постигне у животу.

ФРЕНОЛОГИЈА је реч скована од грчких: френ – ум, памет, и логос – учење. Та толико учена реч, међутим, означава – ненаучну дисциплину по којој се развој душевних моћи човека може одредити према УДУБИНАМА И ИЗБОЧИНАМА његове лобање! Зачетник ове „школе" је извесни Ф. Ј. Гал.

УНИВЕРЗАЛИЗАМ је настао од латинске речи universalis – општи, свеобухватан. То је филозофски поглед који обавезно узима ЦЕЛИНУ као оно што је надређено свему посебном и појединачном. Посебно и појединачно се, према оваквом становишту, могу разумети и објаснити само уз помоћ – општег.

ИНДИВИДУАЛИЗАМ је, погађате, такође латинска реч, individualis, а значи – појединачан. Ако сте схватили шта је универзализам, узмите супротно значење и добићете објашњење за индивидуализам!

ЦЕЛЗУС – је био римски филозоф, живео је у 2. веку. О њему се не зна много, а оно мало што је остало сачувало се у облику цитата у делу његовог љутог противника Оригена! Тако знамо да је Целзус оштро критиковао хришћанство сматрајући га примитивним учењем пуним заблуда а шири се зато што се јадни људи застрашују грозним казнама које ће их стићи после смрти. И тако даље. Наслов Целзусовог дела, каже Ориген, гласи: „Истинита реч".

Илустровао: Растко Ћирић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЗАШТО ТРЧИШ, МОМО?

Учио је Аргентинце како да преносе светско првенство у фудбалу, а Русе да снимају кошарку, држао предавања колегама у Сједињеним Државама и Италији, али и данас, 20 година после првог преноса уживо, има трему као почетник

До Светског фудбалског првенства у Италији остало је нешто мање од годину дана, али припреме у националној телевизији RAI која ће директно преносити све сусрете, увелико трају. Многобројни италијански ТВ тимови здушно истражују шта је ново на тржишту треперавих слика да би то приказали светској јавности. Тако ће у пречки гола бити постављене две мале камере под углом од 90°, па ће ТВ гледаоци, који већ одавно виде много више од посматрача на стадиону, моћи први пут у историји да посматрају игру из голмановог угла. Наравно, ако FIFA то буде дозволила

Требало се само сетити

Спорни тренуци анализираће се одмах после утакмице електронским путем слика на екрану претвараће се у компјутеризовану анимацију (јапански изум), а фудбалери у анимиране фигуре, слично као у видео-играма. Слика ће се разлагати део по део (са класичном се то није могло) и на тај начин утврђивати шта се стварно збивало на терену.

Експериментално ће бити испробан и нови ТВ систем – хај резолушн (HDTV) – опет јапанско откриће – са сликом од 1.125 линија, која је по оштрини и сјају равна филмској пројекцији. (Најраширенији садашњи системи NTC и PAL имају слику са 525, односно 625 линија). Стручњаци кажу да је увођење телевизијске високе резолуције са сликом пет пута квалитетнијом од садашње равно револуцији кад је телевизор у боји заменио црно-бели.

Такође ће први пут у историји ТВ преноса цело првенство бити снимљено у стерео техници, па ће они који имају новије моделе пријемника с уграђеним стерео уређајима имати могућност да уживају у још богатијем и вернијем звуку

За све ове новине чуло се на недавном семинару у Верони на који су Италијани позвали врхунске светске стручњаке и најпознатија имена директног спортског преноса. Међу њима и једног Југословена који није дошао

празних руку. Најбољи наш режисер спортских преноса уживо Мома Мартиновић донео је готову касету са својим предлогом који је одмах прихваћен. Инспирисан познатом рубриком „Кутак за спорни тренутак" емисије ИНДИРЕКТ, Мартиновић је дошао на идеју да се још у току утакмице спорни тренуци увеличани дају у углу екрана и тако на лицу места гледаоцу који јасно види лопту, ногу, линију пружи могућност да утврди је ли у питању пенал, обичан прекршај или офсајд.

Мартиновић тврди да је ова његова новина крајње једноставна:

– Фото-репортери у новинама раде то већ годинама. Требало се само сетити.

Нико неће уживо

Мому Мартиновића нису случајно звали у Верону.

То је човек који је преносио Прво светско првенство у пливању, ватерполу, скоковима у воду и уметничком пливању (1973), Европско првенство у стоном тенису (1974), Медитеранске игре у Алжиру (1974), Европско првенство у фудбалу 1976, Светско првенство у кајаку и кануу на Ади Циганлији 1976, меч Парлов – Адинолфи (тада је ухваћен и онај чувени скок Мате Парлова кад се после победе бацио у публику), Светско првенство у боксу (1978), Светско првенство у стоном тенису, Олимпијаду у Сарајеву (1984), Универзијаду у Загребу (1987)...

Нема редитеља у свету који је пратио толико великих спортских догађаја, али Мартиновић мисли да то није његова заслуга и да су му „догађаји ишли наруку". Да ли је баш тако?

Пре 20 година, после завршене Позоришне академије, примљен је у ТВ Београд без икакве препоруке или везе. Конкуренти су му били нека већ позната имена, али нико од њих није имао диплому.

– Дали су ми, преко воље, место асистента реализатора у ТВ Дневнику што је, отприлике, прва степеница више од курира. Али, то је било пресудно за моју каријеру: не само што сам имао прилике да створим своје мишљење о одређеним стварима већ и да, што је важније, упознам технологију: магнетоскоп, филм, тон, телекино, све оно што као студент нисам имао прилике ни да видим.

Временом су старије колеге почеле да га зову да им помаже на спортским преносима и Мома је осетио да су директни преноси оно право. Гледаоци их највише воле, због неизвесности, узбуђења. Једном речју, права ствар за телевизију. Међутим, од програма уживо сви беже јер је он стрес и за оне испред и за оне иза камере, ради се под ужасним притиском, мора брзо да се размишља али и нема времена да се грешка исправи... Мома се свега тога није плашио.

Али, није тачно и да Мома нема трему, има је и те како и све време, откад крене од куће на посао, па за време преноса и после тога кад, често, дуго у ноћ не може да заспи.

– На директне преносе из свог новобеоградског стана на 18. спрату у Грамшијевој улици никад не идем лифтом, из страха да се не заглавим. Лакше ми је да стрчим.

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

Док химна свира

... Први велики посао који ми је поверен био је Светско првенство у пливању 1973. године. Али, пре тога почео сам пажљиво да анализирам шта радим и како би то могло боље. И техника је доста утицала. Тада је Телевизија Београд добила фамозну направу слоу моушн. Играли смо се тиме као деца: људи су могли да иду уназад, слика да се успори за финиш или заустави као фотографија.

Мартиновић је тада дошао на идеју како да искористи слоу моушн да гледаоцима буде занимљивије. Одлучио је да стоп моушн задржи и не употреби га одмах већ у тренутку кад се свира химна. Тада је директном монтажом подсећао гледаоце на онај најважнији, једини прави тре-

нутак за спортисту кад он побеђује и себе и друге. Од тада па до данас то смо видели хиљаду пута, али пре Београда никад. Требало се сетити.

Другу новину применио је Мартиновић на фудбалској утакмици Звезда – Реал 1975. године. На крају првог полувремена поновио је све постигнуте голове, а по завршетку утакмице дао је преглед свих погодака. За оне који су пропустили јер су били на викенду, у кухињи, кревету...

Флаша у главу

Најтеже у живом преносу је што редитељ у репортажним колима мора да доноси одлуке у секунди. А испред њега је седам, девет, понекад и више камера односно монитора повезаних с камерама. Кад је Мартиновић за пренос трка у боб-санкама на Олимпијади у Сарајеву тражио 18 камера, неке уважене колеге прокоментарисале су то речима: „Он је дефинитивно – полудео! Шта ће му толике камере за 1500 метара и 50-55 секунди колико трка у просеку траје!" Али, Мартиновић је знао шта ради. Јесте да је сваки његов кадар трајао само 2-3 секунде, али су зато гледаоци имали невиђени утисак вратоломне јурњаве.

У кошарци се, рецимо, обично постављају четири камере: две на месту главне, по линији центра, под углом од 16-19° јер је тада најбољи преглед. Зашто две? Ако једна откаже да друга ускочи, а да та не би стајала као дрвена нога, док прва ради тотале, ова даје крупне планове (лопта у кошу, на пример). Доле су две камере за слободна бацања и публику, а она од њих која је преко пута семафора прати све што се на њему збива. На великим међународним кошаркашким утакмицама, међутим, има и по девет камера што за редитеља значи 9 монитора са 9 слика у истом тренутку. Коју изабрати да би игра била што ближа гледаоцу, а догађај што привлачнији?

– Ја кажем камерманима, а Југославија их срећом има одличне, да ми дају „што више зелениша", односно материјала, тако да могу да бирам оно што је најбоље. Изговарам гласно број монитора, видео-миксер притиска ту дугмад и то је оно што стиже гледаоцу. Наравно, морам да будем потпуно концентрисан на оно што видим пред собом, пратим, проверавам и зато најчешће појма немам којим се резултатом завршила утакмица. Мене то не сме да занима. А како бирам баш ту слику а не неку другу, ни сам не знам, ваљда у мени тада ради неки метроном за смењивање слика, осећање за простор, само знам да је то грдан психофизички посао, па много пута после утакмице сан неће да ми дође на очи.

У току преноса уживо Мартиновић има сталну везу са сваким од камермана, с техничким вођством, контролом камере, коментатором, студиом, асистентом режије, тон-мајстором, видео-миксером, секретарицом режије, али и кад се све то добро припреми и испланира, и свако добије одређен задатак, довољно је да тзв. каблмен не повуче кабл па да камера пропусти најзанимљивији тренутак.

На утакмици Југославија – Шпанија 1979. године, квалификације за Светско фудбалско првенство, при резултату од 1:0 шпанског играча Хуанита погодила је флаша у главу. Камерман је ухватио тај тренутак, слика је стигла на монитор и Мартиновић је у репортажним колима морао у секунди да донесе одлуку да ли да пусти снимак који не иде у прилог ни нашем тиму, ни публици, ни целој земљи. Слику је, зна се, пустио јер је она вест и нико нема право да је заустави, али имао је због тога непријатности. На послу му нико ништа није пребацио, али многи познаници нису више хтели да му се јаве, као – обрукао је своју земљу. Мартиновић и данас мисли да би била брука да снимак није пустио и додаје да је штета што веза с камерманом није радила иначе би снимили и оног ко је боцу бацио.

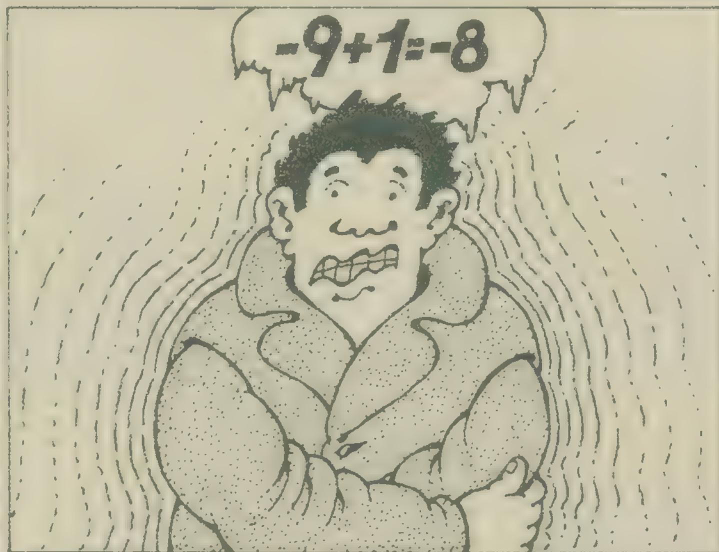
Већ десетак година директни спортски преноси више нису основни Мартиновићев посао. Склонио се, каже, помало заситио спортских преноса. Године 1979. постављен је за шефа Продукције у Информативном програму, а од 1984. је руководилац радне јединице ТВ реализације. Само кад је нешто крупније (Олимпијада у Сарајеву, Универзијада, гимнастика, рукомет), или кад се неко разболи па га позову, Мартиновић се увек одазове и уради посао. И никад, баш као ни на свој први директан пренос, не иде лифтом већ стрчи низ оних 18 спратова у Грамшијевој на Новом Београду.

В. Милићевић

Охлађени студенти доказују...

... КО РАЧУНА НЕ ЦВОКОЋЕ

Како да човек не дрхти када се смрзава? Једноставно. Треба само да напамет сабира, одузима или множи. Лек против зимске дрхтавице поуздано је успешан, судећи бар по резултатима истраживања спроведеног на Медицинском факултету Универзитета Минесоте. Експерименти су, наиме, показали да испитаници промрзли до костију престају да дрхте док напамет рачунају, а почињу да се тресу тако рећи чим прекину да се у мислима баве математиком.

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

Утицај рачуна на језу и дрхтавицу већ дуже време проучавају физиолог Роберт Позо и његов асистент Черил Кленоу. Испитивања се врше у посебној хипотермичкој лабораторији (тако рећи хладњачи). Испитаници су углавном студенти Роберта Поза који на име услуге науци добијају 25 долара на сат колико се од њих тражи да проведу лежећи на столу у леденој просторији одевени само у шортс, односно шортс и одговарајући горњи део у случају осетљивијег пола. Осим поменутих делова одеће испитаници на себи имају још само електроде које се причвршћују за све тачке на телу где се налазе мишићи за које се зна да подрхтавају на ниским температурама.

Сви експерименти дали су истоветне резултате. Док год се испитаници баве сабирањем или одузимањем (двоцифрених) бројева на одштампаним картицама које им се показују, не дрхте. А чим се покажу празне картице, цвокоћу. Све је, дакле, решено, у математици је спас?

Делимично јесте свакако, само што Роберт Позо није сигуран да ли је ствар искључиво у рачуну. „Ради се о томе да, док нешто рачунамо, у извесној мери увек задржавамо дах", објашњава. Да би проверио везу између дисања и дрхтања због хладноће, он је у једном броју експеримената тражио од испитаника да извесно време цуцлају празне бочице за млеко како би на тај начин изазвао промену у ритму удисаја. Резултат: дрхтање и цвокотање није престало, баш као ни сумња да пуко сабирање и одузимање напамет не објашњавају појаву до краја.

Како тренутно стоје ствари, сви су изгледи да ће професор Позо морати прописно да охлади бар још један студентски дом пре него што утврди чему имамо да захвалимо што уз математику не дрхтимо: мозгу, дисању или и једном и другом истовремено.

М. И.

ШПИЈУНАЖА СЕ ПЛАЋА ГЛАВОМ

ИЗДАЈА У ВЕСТ ПОИНТУ

Мајор одговоран за обавештајну службу америчке добровољачке војске пажљиво је прочитао писмо генерала Арнолда, а затим пожурио да отвори осталу пошту не гледајући на чије име гласи

Прича почиње новембра 1777. у Филаделфији. Две године раније избили су први оружани сукоби између америчких добровољачких одреда и енглеске војске. Тринаест самоуправних енглеских колонија између Атлантског океана и Алигенских планина започело је борбу за самосталност. Све се. завршило тако што је миром склопљеним 1783. у Версају Енглеска признала независност Сједињених Америчких Држава.

Тешке и исцрпљујуће борбе сатирале су зараћене стране. Ратна срећа била је променљива. Прсте је умешала и шпијунажа.

Као да је у земљу пропао

Вратимо се Филаделфији новембра 1777. Американци су потучени и морали су да напусте град. Врховни судија Едуард Шипен, иначе староседелац, приредио је у свом дому раскошан бал за победничке енглеске официре и угледне грађане.

Свирало се, играло, делили комплименти и, уопште, све је одисало шармом аристократије. Почасном госту генералу Хјуу, команданту енглеских трупа, указивана је сва пажња, али су очи младих дама биле упрте у капетана Џона Андреа, нарочитог генераловог ађутанта. За разлику од женског света, официри нису скидали поглед са судијине кћери Пеги Шипен. Узалуд су и даме и официри уздисали –

Пеги и капетан Андре већ дуже су се потајно виђали. Међу њима је букнула љубав.

Прелепа Пеги није ни слутила да од озбиљније везе за сада нема ништа. Згранула се када јој је Андре шапатом рекао:

– Рат ће трајати дуже него што се претпоставља! Наши губе на северу, а бунтовнике помаже и Европа! Сутра одлазим по важном задатку, не знам када ћу се вратити и да ли ћу остати жив! Зато те разрешавам обавеза према мени. Молим те, ништа не питај!

Девојка је једва задржала сузе. Стискала је марамицу и заклела се да ће га чекати.

Следећег дана капетан Џон Андре, одевен као цивил, заиста је напустио град и о њему се ништа више није чуло. Као да је у земљу пропао.

После четири месеца енглеске трупе морале су да напусте Филаделфију и повуку се према Њујорку. У град су ушли амерички добровољци на челу са генералом Бенедиктом Арнолдом. Превртљиви судија Шипен сада је приредио бал за америчке официре. Стари лисац је оценио да од победе Енглеза неће бити ништа и брже-боље удао Пеги за генерала Арнолда.

Једне олујне ноћи

Прошле су две године.

Једне олујне ноћи августа 1780. у кући породице Таунзенд на острву Лонг Ајленд крај Њујорка окупило се неколико виших британских официра. Главну реч водио је пуковник Симко. Непознати гости банули су изненада и домаћин није имао куд. Домаћинов син, тридесетогодишњи Роберт, повукао се у своју собу јер му се на лицу видела мржња према Енгле-

зима. Али, његова млађа сестра Сара вешто се претварала и уз осмех послуживала јело и пиће. Искрен занос једино је показивала према лепом али ћутљивом официру кога су ословљавали са – Џон Андерсон. На тренутак је жалила што се налази у супарничком табору.

На улазним вратима зачуло се лупање. Сара је отворила и угледала незнанца у кабаници са које се сливала вода. Непознати је из недара извадио писмо и замолио девојку да га преда пуковнику Симку. Девојка се изненадила јер је на коверту стајало име Џона Андерсона.

Андерсон је прочитао поруку, а затим подигао чашу.

– Господо! Вест Поинт, утврђење и главни арсенал оружја и муниције бунтовника, ускоро ће бити наш! Добићемо га на тањиру!

– Џоне, то сте изванредно обавили! – узвратио је пуковник смејући се. – Ко би рекао да ће вам некадашња љубавна веза из Филаделфије толико користити! Пеги Шипен вас није заборавила!

Андерсон се смрачио.

– Лепо је од ње што нам помаже, али није морала да се уда! Амерички генерал Арнолд предао би нам Вест Поинт и без њеног наговарања, тај би за новац све учинио!

Сара је чула готово цео разговор. Следила се. Знала је колики значај за устанике има Вест Поинт. Неопажено се извукла из салона и закуцала на врата братовљеве собе. Само Роберт може да помогне јер је од првих дана рата имао задатак да се врзма тамо-амо и прикупља значајна обавештења о британским трупама. Поруке је слао, тако је договорено, искључиво народном вођи Џорџу Вашингтону, али преко мајора Бенџамина Талмаџа задуженог за обавештајну службу америчких добровољаца. Разуме се, мајор није смео да отвара Робертова писма већ се старао да доспеју у Вашингтонове руке.

Командантова грешка

Мајор Талмаџ узео је од њујоршког курира Робертово писмо и немарно га одложио на сто са осталом поштом јер је тренутно био заокупљен читањем поруке генерала Арнолда, заповедника Вест Поинта. Укратко, генерал га је обавештавао да је његов пријатељ Џон Андерсон на путу за Вест Поинт те моли да му се обезбеди коњичка пратња до утврђења.

– Ништа лакше! – изустио је мајор и пожурио да отвори остала писма и не гледајући на чије име гласе. Тако је случајно отворио и писмо Роберта Таунзенда упућено Џорџу Вашингтону. Пренеразио се. Роберт је јављао да је Џон Андерсон енглески шпијун и да иде у Вест Поинт да са генералом Арнолдом утаначи предају утврђења!

– Зар генерал Арнолд издајник?! – узвикнуо је мајор Талмаџ.

У тачност Робертових обавештења, међутим, није могло да се сумња. Истог часа мајор је схватио каква је луда срећа што је грешком отворио Вашингтоново писмо. Јер, док оно доспе у његов штаб, генерал Арнолд и Џон Андерсон већ би обавили прљав посао.

Не оклевајући, Талмаџ је послао патроле да крстаре крајем и трагају за Џоном Андерсоном. Закључивши да је сигурније да се кроз територију америчких добровољаца провуче, Андерсон није тражио од мајора Талмаџа да му одреди пратњу. Уговорио је са генералом Арнолдом дан и час предаје Вест Поинта и одмах на коњу окренуо за Њујорк. И тада је набасао на Талмаџову патролу. Приведен је команданту драгонера кога је тако лако убедио да је потпуковник у тајној мисији. Командант га је не само пустио, него одмах послао коњаника с писмом генералу Арнолду у коме се дубоко извињава што је патрола задржала његовог пријатеља Џона Андерсона!

Срећом, мајор Талмаџ је наишао само петнаестак минута после Андерсоновог пуштања. Када је чуо шта је командант драгонера учинио, хтео је да га згроми. Читава чета коњаника јурнула је за Андерсоном и стигла га.

Добивши писмо од команданта драгонера, генерал Бенедикт Арнолд схватио је да је његова издаја откривена и да је питање часа када ће бити ухапшен и стрељан. Спаковао је личне ствари, безочно окренуо жени леђа, кришом се извукао из утврђења и докопао енглеских положаја.

* * *

Пресудом војног суда лепи Џон Андерсон је обешен. Потпис на пресуду ставио је лично Џорџ Вашингтон. Генерал Бенедикт Арнолд завршио је у Лондону. Умро је 1781. у бедној собици неког поткровља. Последњих година углавном је живео од просјачења.

Пеги Шипен је умрла двадесет три године касније, заборављена и презрена.

М. Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

Брет и Кит поред једне од јама у којој су били живи сахрањени

ЖИВИ САХРАЊЕНИ

Знао сам да ће нас лавина живе закопати, али нисмо имали где да бежимо. Уосталом, чак и да јесмо, за то више није било времена.

У тренутку када нас је лавина захватила почео сам да вриштим, али уместо да нас затрпа, та огромна маса снега једноставно нас је повукла за собом низ падину. Не знам колико је све трајало, осим да смо се у једном тренутку тако нагло зауставили да сам од силине трзаја имао осећај како су ми све кости попуцале. Лавина нас је прогутала истог тренутка.

Пожелео сам да је мртав

Тишина је била језивија од свега. Права тишина гроба. Ништа нисам видео, ништа нисам чуо, нисам могао да мрднем. Био сам жив закопан испод ко зна колико метара снега. Једва сам дисао јер су ми уста и нос били пуни снега. Почео сам да га искашљавам како бих дошао до ваздуха, али мислим да је то био пре рефлекс него свесна намера да се спасем.

Било је право чудо што сам уопште имао шта да удишем. Око моје главе створио се мали ваздушни џеп, што ми није била никаква утеха. Колико минута треба да прође па да потрошим ту мршаву залиху? Пет, десет, петнаест? На крају крајева, шта је страшније: да се угушим или да се смрзнем?

Нисам имао појма шта је с Китом. У неку руку, надао сам се да је мртав. Уколико није, обојицу нас је чекала лагана, мучна смрт. Нисам ни покушавао да га дозовем. Онда је до мене допро његов глас. Био је пригушен, као да долази из велике даљине. Тек касније смо сазнали да смо све време били само метар један од другога, затрпани испод два метра снега.

Биће да је најгоре када си сам, јер сам од тренутка када сам чуо Кевина одлучно

Одмах сам препознао тај звук. Окренуо сам се и угледао снежну лавину која се сабласном брзином обрушавала ка нама

да се не предам тек тако. Рекао сам раније како нисам могао ни да мрднем. То је тачно утолико што нисам могао да се померим с места из седећег положаја у коме ме је лавина затрпала, али сам ипак могао да окрећем главу и покрећем леву руку. Погледао сам навише и учинило ми се да кроз снег продиру слабашни зраци сунца. „Копај!" довикнуо сам му и почео, шаку по шаку, да разгрћем снег у ваздушном џепу око себе. Ископани снег гурао сам под ноге и стражњицу.

Напредовао сам ужасно споро и све време покушавао да се отарасим две мисли: да би тунели које копамо сваког часа могли да се обруше и да би низ падину могла да се сручи нова лавина која би нас закопала заувек.

Имао сам кризе, неколико пута. Говорио сам себи: Чему све ово, зашто, једноставно, мирно не сачекамо крај?! Киту то ни једном нисам рекао. Онда би он нешто довикнуо, неки пут га чак не бих ни разумео, али сам настављао да копам.

Не бојте се!

Не знам колико је времена протекло до тренутка када сам, уместо ко зна које по реду шаке снега, захватио ваздух. Неколико минута касније и Кит се докопао површине.

– Успели смо! Успели смо! – драли смо се избезумљено, само што нашој мори ни издалека није био крај.

Обојица смо пробили отворе, широке једва толико да кроз њих провучемо руке. Сада је требало проширити тунеле кроз које смо се на једвите јаде мигољили као црви и на површини направити довољно велик отвор да се извучемо.

Копали смо сатима, вероватно смо помало и напредовали, али не довољно брзо да се ослободимо мисли како су нам изгледи да се извучемо неупоредиво мањи од изгледа да се смрзнемо.

Када смо чули звук аутомобилског мотора, нисмо могли да поверујемо да имамо толико среће. Дакле, лавина се зауставила у самој близини пута! Почели смо да вичемо као луди, али узалуд. Крај нас је за тих неколико сати прошло десетак аутомобила. Нико није чуо наше позиве у помоћ.

У планини ноћ пада брже него на иједном другом месту. И даље смо копали, али мислим да смо се и Кит и ја прећутно помирили с крајем. Онолико колико је човек за то уопште способан.

Онда сам чуо женски смех: Стваран, звонак, на неколико корака од нас. Одмах затим до мене је допро разговор мушкарца и жене. Чуо сам сваку реч коју су изговарали!

Кит је први почео да виче, а затим и ја: „Упомоћ! Овде смо, затрпани у снегу!" Нисам престао да избезумљено дозивам у помоћ ни када сам у отвору угледао нејасне обрисе женског лица. Бојао сам се да нас ни они неће чути.

– Не бојте се, идемо по помоћ! – рекла је жена.

Чули смо их како узбуђено разговарају доле поред пута, а онда и звук аутомобила који се приближавао. Зауставили су га, и питали да ли имају лопату, неку полугу, било шта чиме би могли да нас откопају.

Петнаестак минута касније коначно смо дисали пуним плућима. Ни Кит ни ја нисмо имали снаге да се држимо на ногама. Погледао сам на сат. Било је десет и тридесет увече. Провели смо тачно седам сати под снегом. Читаву вечност, ако мене питате.

Брет Вудс

Илустровао: Драгутин Њемић

Деветнаестогодишњи Брет Вудс и његов вршњак Кит Картрат задржани су у градској болници у Дурангу, у Колораду, због промрзлина. Брет и због запаљења плућа, али су се извукли без тежих последица.

Касније је установљено да их је лавина вукла за собом око 36 метара низ обронак планине Сан Хуан и затрпала испод два метра снега.

У нечему су ипак имали среће. Лавина се зауставила на пет метара од пута, а баш те вечери, 17. новембра прошле године, Џон и Мери Еванс одлучили су да туда прошетају.

На трагу крадљивцима природе

КАКТУС-ПОЛИЦИЈА: *УХАПШЕНИ СТЕ!*

Јануара 1986. године из града Кварцита у Аризони нестао је пустињски сагуаро кактус висок шест метара. Неколико дана касније у свим градовима и већим местима Аризоне осванулe су потернице са сликом и личним подацима украденог сагуара. Истрага је тапкала у месту све док није стигла анонимна пријава: кактус одговарајућег личног описа виђен је у једном расаднику у Лас Вегасу где се продавао по цени од 1500 долара. Власници украденог кактуса из прве су у низу „постројених" препознали сопствени сагуаро. Наведени догађај, места и све остало нису измишљени.

Џиновски пустињски кактуси су у моди. Купују их власници башта и имања којима је недостајао управо сагуаро па да им врт буде савршен, а навелико краду лопови који робу дебело наплаћују. У Аризони су крађе толико учестале да је тамошња Комисија за пољопривреду и хортикултуру основала посебне јединице кактус-полиције које тренутно броје 120 кактус-полицајаца. Невоље тиме ни издалека нису решене јер су крадљивци бројчано далеко надмоћнији од законских заштитника сагуаро кактуса.

Ипак, само прошле године 201 истражни поступак довео је до 70 затворских, 123 новчане казне и одузимања 75 украдених кактуса чија се укупна вредност процењује на 15.000 долара. По тренутно важећим ценама на црној берзи, крадљивци наплаћују око 30 долара по стопи сагуаро кактуса (стопа = 30,5 центиметара) плус 50 долара по краку.

Лопови се при крађи по правилу држе исте технике. Прво се лопатом ископа јарак око кактуса, затим се исече бочно корење, а око главног корена постави дрвени сандук. Кактус се потом две недеље свакодневно залива, све док се не прилагоди губитку бочног корења. Тек тада сече се и главни корен, а кактус преноси у расадник где се залива системом подземног наводњавања. Није најједноставније, али се исплати док те не ухвате.

Да је питање сагуара више него озбиљна ствар, види се и по томе што ће Аризона ускоро добити нови закон за заштиту џиновских кактуса. Предлогом закона између осталог су предвиђене дозволе за ископавање, плочице са серијским бројевима и жигови за сваки законито „расељен" сагуаро. Нема серијског броја и жига: случај за кактус-полицију.

М. И.

Како украсти џиновски кактус а не унаказити се?

ФЛАШ ГОРДОН

ВАНЗЕМАЉЦИ НА АРКТИКУ

by
MAC RABOY

БРВНАРА НИЈЕ ДАЛЕКО ОД МЕСТА СА КОГА СЕ ДИГЛА ОНА ЛЕТЕЛИЦА!

ПРЕТВАРАЋУ СЕ ДА САМ СЕ ИЗГУБИО...

ОВО ЛИЧИ НА НЕКЕ МОТОРНЕ САНКЕ... ТАКО НЕШТО ЈОШ НИСАМ ВИДЕО!

ИМА ЛИ ТО НЕКЕ ВЕЗЕ СА ОНОМ ЛЕТЕЛИЦОМ...

ИЗНЕНАДА, ВРАТА БРВНАРЕ СУ СЕ ОТВОРИЛА...
ОВО ЈЕ ПРИВАТНИ ПОСЕД! ВРАЋАЈТЕ СЕ У БРОД! ОДЛАЗИТЕ!
А... АЛИ, СПУСТИО САМ СЕ ДА ПОТРАЖИМ ПОМОЋ... КОМПАС МИ ЈЕ ОТКАЗАО И...

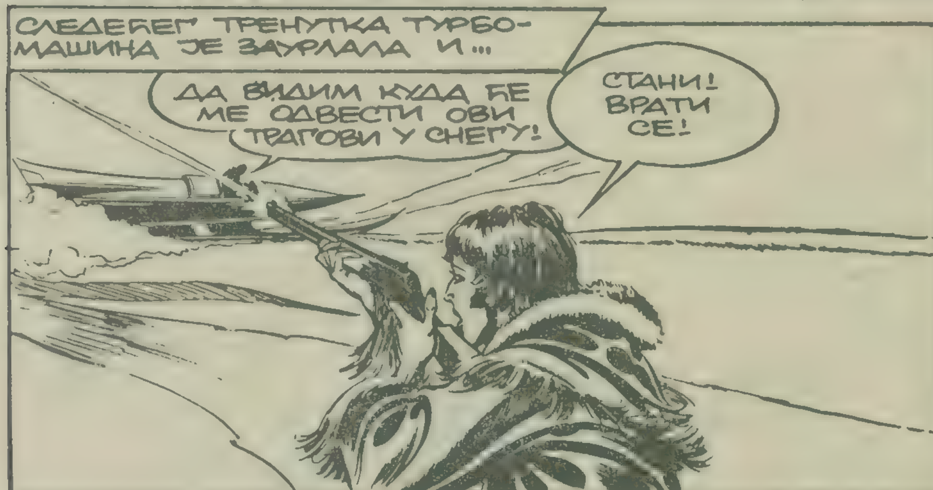

НАЂИ ПУТ КАКО ЗНАШ И УМЕШ... БРЗО! МИ ПУЦАМО У СВАКОГ СТРАНЦА!
МИ? А ГДЕ СУ ОСТАЛИ? ДА НИСУ НА ПЕЦАЊУ?

ВИДИМ, ИМАТЕ ДОСТА РИБАРСКОГ ПРИБОРА! ЗАШТО СТЕ БАШ ОВО МЕСТО ИЗАБРАЛИ ЗА...
ДОСТА! ГУБИ СЕ! НЕ ТЕРАЈ МЕ ДА ПРИТИСНЕМ ОБАРАЧ!

А НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ, У ЛЕДЕНОЈ ВОДИ АРКТИКА...
ПЈЕР! ПОЛ! МЕЗИМЦИ МОЈИ! РАДАР УПОЗОРАВА! ИДЕМО У ЛОВ НА АЈКУЛЕ!

ГУБИ СЕ СМЕСТА! СТРАНЦИ СУ ОВДЕ НЕПОЖЕЉНИ!
НЕЋУ ОДУСТАТИ ДОК НЕ РАЗРЕШИМ ОВУ МИСТЕРИЈУ... ММ М... МОТОРНЕ САНКЕ...

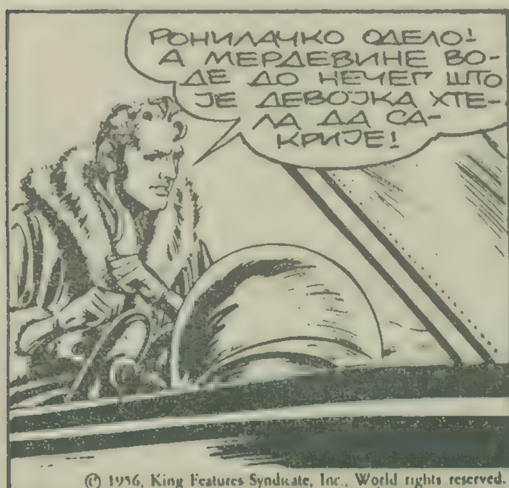

ГОРИМ ОД РАДОЗНАЛОСТИ ДА ВИДИМ ЧЕМУ ОНЕ СЛУЖЕ!
СТОЈ! НЕ ИДИ ТАМО!

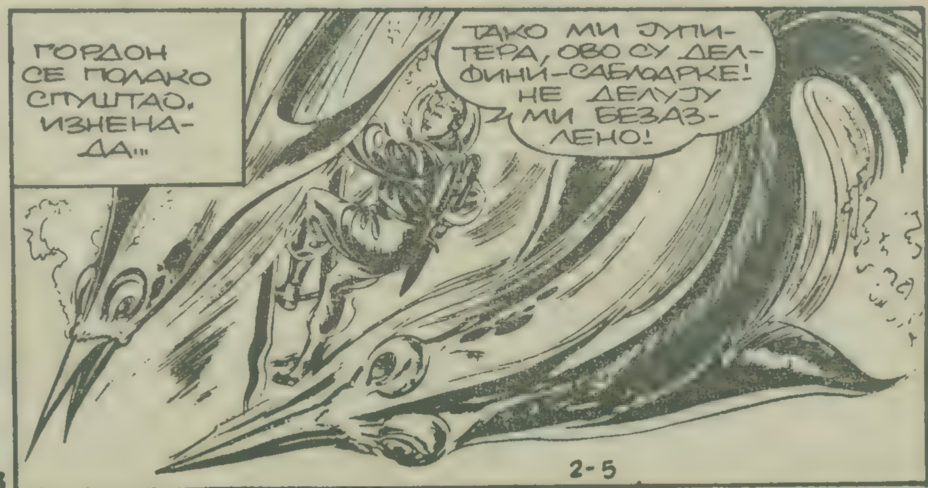

СЛЕДЕЋЕГ ТРЕНУТКА ТУРБО-МАШИНА ЈЕ ЗАУРЛАЛА И...
ДА ВИДИМ КУДА ЋЕ МЕ ОДВЕСТИ ОВИ ТРАГОВИ У СНЕГУ!
СТАНИ! ВРАТИ СЕ!

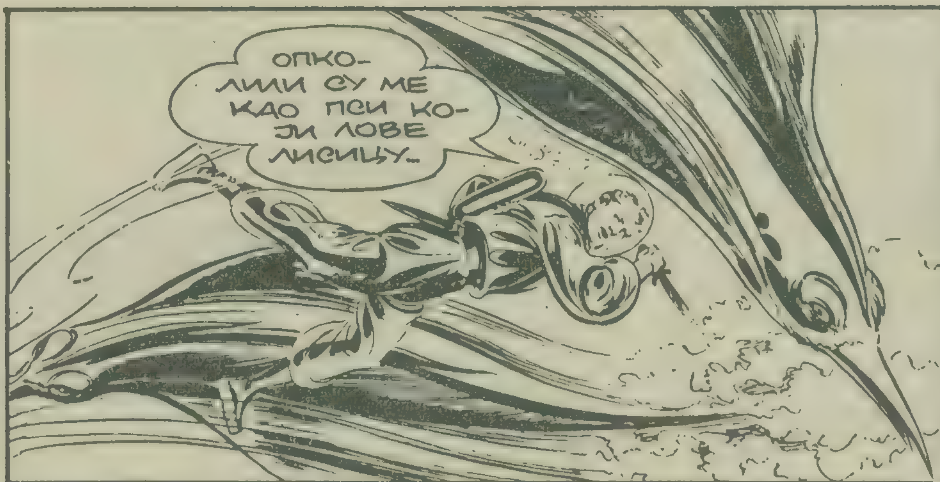

ОХ! БУДАЛО! ТИ ТРАГОВИ ЋЕ ТЕ ОДВЕСТИ У НЕВОЉУ! ЗАШТО СЕ НИСИ ИЗГУБИО ОДАВДЕ КАД ТИ СЕ УКАЗАЛА ПРИЛИКА!

УСКОРО, ФЛАШ ЈЕ СТИГАО ДО...
ОКЕАН! МЕРДЕВИНЕ СЕ СПУШТАЈУ У ДУБИНУ! ХММ! ДА ВИДИМ ШТА ИМА У ОДЕЉКУ ЗА ПРТЉАГ...

РОНИЛАЧКО ОДЕЛО! А МЕРДЕВИНЕ ВОДЕ ДО НЕЧЕГ ШТО ЈЕ ДЕВОЈКА ХТЕЛА ДА САКРИЈЕ!
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.
3

ГОРДОН СЕ ПОЛАКО СПУШТАО. ИЗНЕНАДА...
ТАКО МИ ЈУПИТЕРА, ОВО СУ ДЕЛФИНИ-САБЉАРКЕ! НЕ ДЕЛУЈУ МИ БЕЗАЗЛЕНО!
2-5

ОПКО-ЛИЛИ СУ МЕ КАО ПСИ КО-ЈИ ЛОВЕ ЛИСИЦУ...

АКО ОВИ КЉУНО-ВИ ПРОБИЈУ МОЈЕ ОДЕ-ЛО, ГОТОВ САМ... ОХ! ОНА СТЕ-НА...

ОТВОРИЛА СЕ! ЕВО И ЛОВЦА! ПОДМОР-НИЦА!

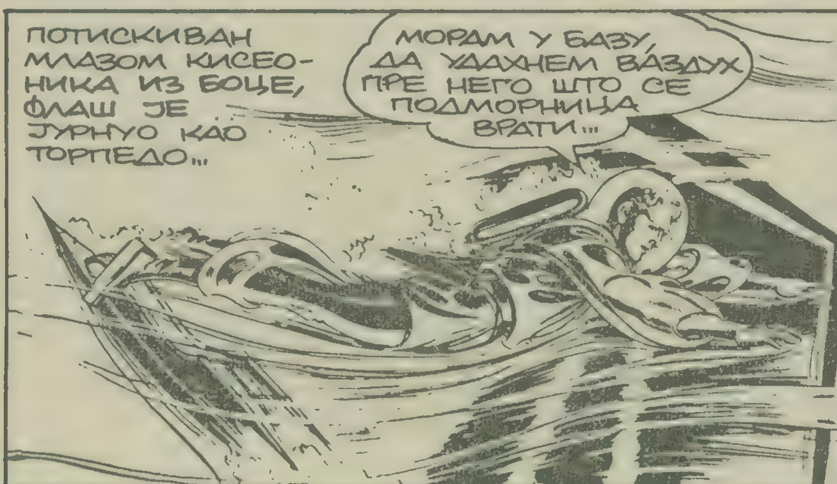
ИДЕ ПРАВО НА МЕ-НЕ! НЕ МОГУ ДА ИСПЛИВАМ КАД СУ МИ ОНИ ПСИ ТРАГАЧИ НАД ГЛАВОМ!

ХА! ХА! ПЈЕР! ПОЛ! ДОБРИ МОЈИ ДЕЧАЦИ! ЛЕПУ СТЕ АЈ-КУЛУ НАШЛИ!
ОХО! ОВАЈ МИ СЕ БАШ ПРИ-ЛЕПИО!

ФЛАШ СЕ СКАМЕНИО... НЕ-КО ЈЕ ИСПАЛИО ХАРПУН...
ОСТАЋУ БЕЗ КИСЕОНИКА... ТРЕБА МИ МЛАЗНИ ПО-ГОН... САД!
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ПОТИСКИВАН МЛАЗОМ КИСЕО-НИКА ИЗ БОЦЕ, ФЛАШ ЈЕ ЈУРНУО КАО ТОРПЕДО...
МОРАМ У БАЗУ, ДА УДАХНЕМ ВАЗДУХ ПРЕ НЕГО ШТО СЕ ПОДМОРНИЦА ВРАТИ...

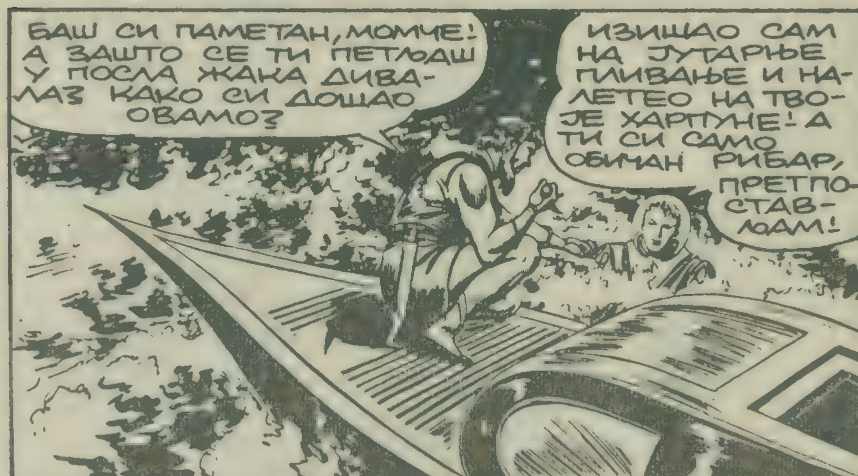

ЗИД НА ПОДВОДНОЈ СТЕНИ СЕ ЗАТВОРИО... ПОДМОРНИ-ЦА ЈЕ ОСТА-ЛА С ДРУГЕ СТРАНЕ...
ИЗГЛЕДА ДА САМ УМАКАО ПОТЕРИ, АЛИ САМ УЛЕТЕО ЛОВЦУ ПРАВО У РУКЕ!
2-12

ФЛАШ ЈЕ ЗАБЕЗЕКНУТО ПОСМАТРАО СКРОВИТУ ПОДМОРНИЧКУ БАЗУ...
ОХО! ЗАИСТА САМ УЛЕТЕО У „РИБАРСКУ" МРЕЖУ!

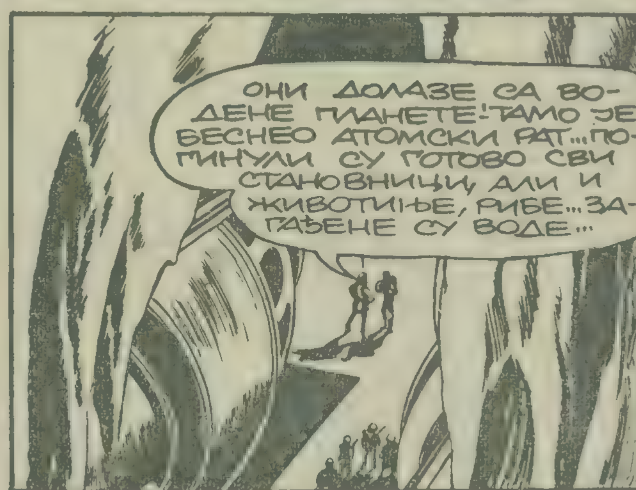

ВРАЋА СЕ И ПОДМОРНИЦА, ДА УХВАТИ ПЛЕН КОЈИ ЈОЈ ЈЕ ЗАМАЛО УМАКАО!

ЗДРАВО, МОМЧЕ! ЖАК ДИВАЛ ЈЕ ЗА ТОБОМ МОРАО ДА ЈУРИ ВИШЕ НЕГО ЗА АЈКУЛОМ! ДОБАР СИ, ДЕЧКО!
ЗНАЧИ, ТИ СИ ОВДЕ ГЛАВНИ! ЈЕСТЕ ЛИ СВИ СА ИСТЕ ПЛАНЕТЕ?

БАШ СИ ПАМЕТАН, МОМЧЕ! А ЗАШТО СЕ ТИ ПЕТЉАШ У ПОСЛА ЖАКА ДИВАЛАЗ КАКО СИ ДОШАО ОВАМО?
ИЗИШАО САМ НА ЈУТАРЊЕ ПЛИВАЊЕ И НАЛЕТЕО НА ТВОЈЕ ХАРПУНЕ! А ТИ СИ САМО ОБИЧАН РИБАР, ПРЕТПОСТАВЉАМ!

ХА! ХА! ГОТОВО ДА СИ ПОГОДИО... АЛ' НЕ БАШ СВЕ...

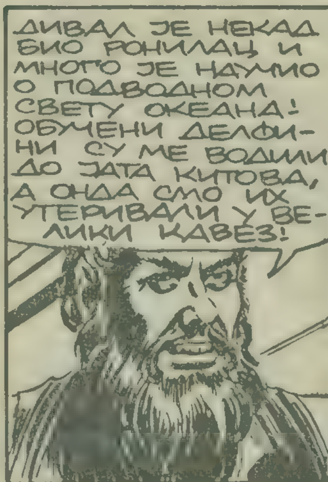

ЈА НЕ ЛОВИМ РИБЕ, ВЕЋ ИХ ОДГАЈАМ! ТО СУ ЗАПРАВО ОГРОМНИ КИТОВИ! ПОТРЕБНИ СУ ОВИМ ЧОВЕЧУЉЦИМА!
КАД ТВОЈИ ПРИЈАТЕЉИ ТОЛИКО ВОЛЕ МОРСКУ РИБУ ШТО НЕ ЛОВЕ НА СВОЈОЈ ПЛАНЕТИ?

ОНИ ДОЛАЗЕ СА ВОДЕНЕ ПЛАНЕТЕ! ТАМО ЈЕ БЕСНЕО АТОМСКИ РАТ... ПОГИНУЛИ СУ ГОТОВО СВИ СТАНОВНИЦИ, АЛИ И ЖИВОТИЊЕ, РИБЕ... ЗАГАЂЕНЕ СУ ВОДЕ...

ТАМО РИБЕ УОПШТЕ ВИШЕ НЕМА! ЗАТО ДОЛАЗЕ ОВАМО, НА АРКТИК, ДА ЈЕ УЗГАЈАЈУ... ТИ СИ ПРВИ ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ОВДЕ КРОЧИО! ЛОШЕ ПО ТЕБЕ...
СВЕ ЈЕ ОВО ЈАКО ЗАНИМЉИВО, НЕМА ШТА!
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved
5

ЈЕСТЕ! А САД ЈЕ ДОСТА! ХА! МОЖДА БИ ПРВО ТРЕБАЛО МАЛО ДА СЕ ПОХВАЛИМ...
2-19

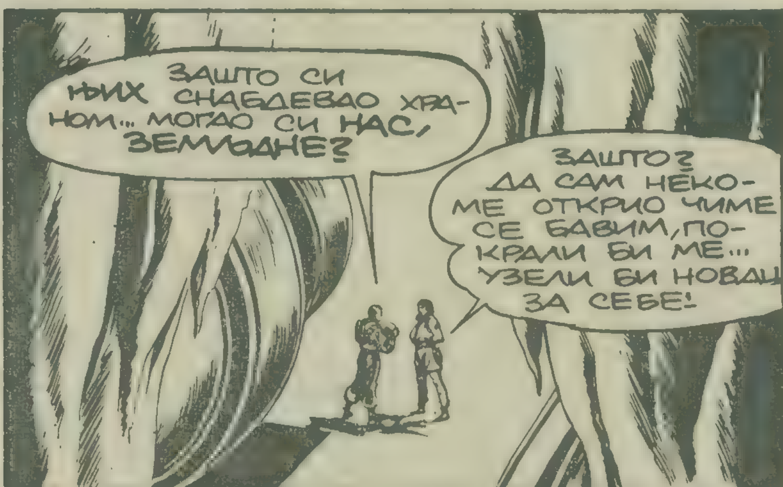

ЗНАЧИ ДА ОВИ ВАНЗЕМАЉЦИ ВЕЋ ОДАВНО ОВДЕ ГАЈЕ РИБЕ? САМО, КАКО СИ СЕ ТИ ТУ НАШАО, ДИВАЛЕ?
СЛУЧАЈНОСТ! ЈА ГАЈИМ КИТОВЕ, ПА САМ ТАКО ДОШАО ДО ОДЛИЧНЕ ИДЕЈЕ...

ДИВАЛ ЈЕ НЕКАД БИО РОНИЛАЦ И МНОГО ЈЕ НАУЧИО О ПОДВОДНОМ СВЕТУ ОКЕАНА! ОБУЧЕНИ ДЕЛФИНИ СУ МЕ ВОДИЛИ ДО ЈАТА КИТОВА, А ОНДА СМО ИХ УТЕРИВАЛИ У ВЕЛИКИ КАВЕЗ!

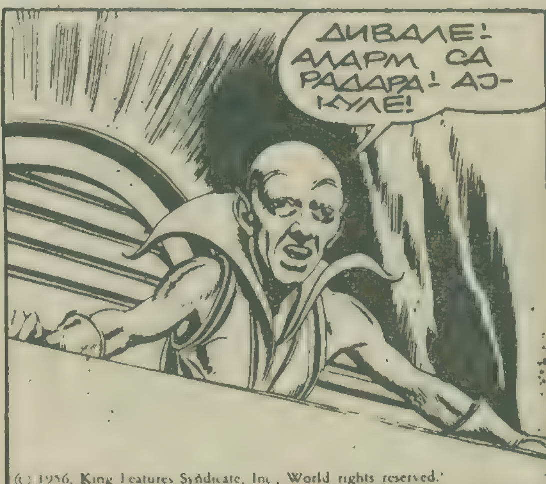

„ГАЈИО САМ КИТОВЕ И ПРОДАВАО ИХ ОВИМ ВАНЗЕМАЉЦИМА... ПОСТИГЛИ СМО СПОРАЗУМ... ПЛАЋАЛИ СУ МЕ ЗЛАТОМ! ОНИ СУ ОВДЕ ИЗГРАДИЛИ БАЗУ...

УСКОРО, ЈАТО ЈЕ ПОСТАЛО ПРЕВЕЛИКО, ПА СМО ГА ПУСТИЛИ У ОКЕАН... АЈКУЛЕ СУ ПОЧЕЛЕ ДА ТАМАНЕ КИТОВЕ... МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ СУ ОДГОЈИЛИ ДЕЛФИНЕ-САБЉАРКЕ И САГРАДИЛИ ПОДМОРНИЦУ КАКО БИ ОДБРАНИЛИ КИТОВЕ..."

ТО ЈЕ МНОГО ЈЕДНОСТАВНИЈЕ ОД ХАРПУНА КОЈИМ САМ НЕКАД ЛОВИО!

ЗАШТО СИ ЊИХ СНАБДЕВАО ХРАНОМ... МОГАО СИ НАС, ЗЕМЉАНЕ?
ЗАШТО? ДА САМ НЕКОМЕ ОТКРИО ЧИМЕ СЕ БАВИМ, ПОКРАЛИ БИ МЕ... УЗЕЛИ БИ НОВАЦ ЗА СЕБЕ!

ВАНЗЕМАЉЦИ ПЛАЋАЈУ ЧИСТИМ ЗЛАТОМ! ЈЕДНОГА ДАНА ОНИ ЋЕ ЗАВЛАДАТИ ЦЕЛИМ АРКТИКОМ... МОЖДА И ЗЕМЉОМ!

ДИВАЛЕ! АЛАРМ СА РАДАРА! АЈКУЛЕ!

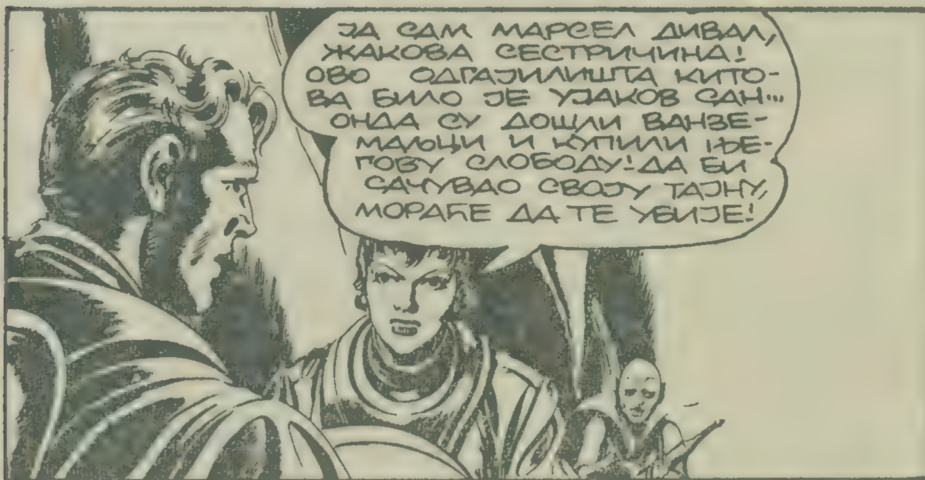

МОРАМ У ЛОВ! МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ ЋЕ ТЕ ЧУВАТИ!
2-26

6

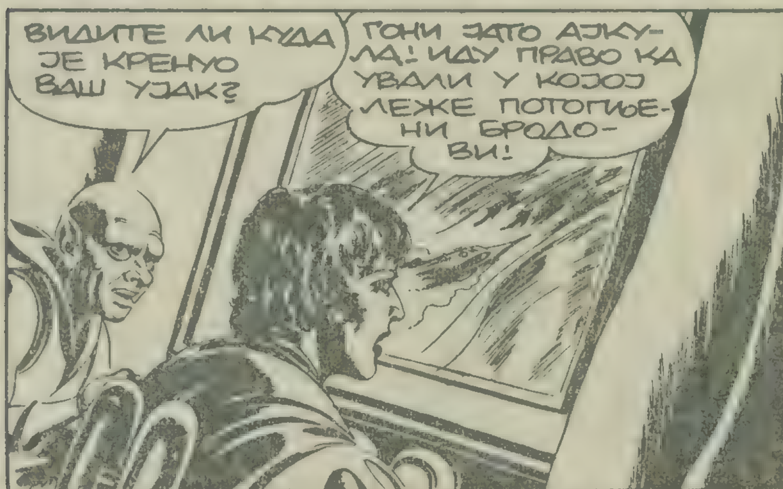

СРЕЋА ТВОЈА ШТО САД ИМАМ ПРЕЧА ПОСЛА! ВИДИМО СЕ КАСНИЈЕ!

ЧИМ ЈЕ ДИВАЛОВА ПОДМОРНИЦА ИСПЛОВИЛА ИЗ БАЗЕ...
КАД БИХ МОГАО ДА УМАКНЕМ ОНОМ ДРУГОМ ПОДМОРНИЦОМ! АЛИ, СА ПСИМА ЧУВАРИМА ЗА ВРАТОМ, НЕМАМ ШАНСЕ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ЗНАЧИ, НИСИ ХТЕО ДА ОДЕШ... А ДАЛА САМ ТИ ПРИЛИКУ!
ДЕВОЈКА ИЗ БРВНАРЕ!

ЈА САМ МАРСЕЛ ДИВАЛ, ЖАКОВА СЕСТРИЧИНА! ОВО ОДГАЈИЛИШТА КИТОВА БИЛО ЈЕ УЈАКОВ САН... ОНДА СУ ДОШЛИ ВАНЗЕМАЉЦИ И КУПИЛИ ЊЕГОВУ СЛОБОДУ! ДА БИ САЧУВАО СВОЈУ ТАЈНУ, МОРАЋЕ ДА ТЕ УБИЈЕ!

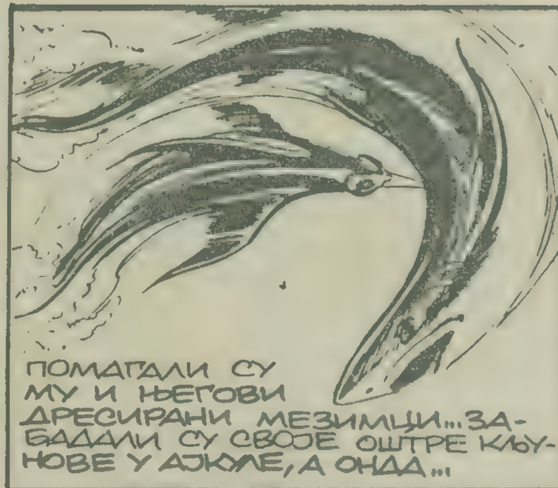

МАРСЕЛ, ПОГЛЕДАЈТЕ!

ВИДИТЕ ЛИ КУДА ЈЕ КРЕНУО ВАШ УЈАК?
ГОНИ ЈАТО АЈКУЛА! ИДУ ПРАВО КА УВАЛИ У КОЈОЈ ЛЕЖЕ ПОТОПЉЕНИ БРОДОВИ!

ТО ЈЕ ПРОСТОР У КОМЕ СЕ НЕ ПРОСТИРУ ЗВУЧНИ ТАЛАСИ! ИЗ НЕПОЗНАТИХ РАЗЛОГА, ТУ НИКАКАВ ЗВУК НЕ МОЖЕ ДА ПРОДРЕ! МНОГИ БРОДОВИ СУ ТАМО ПОТОНУЛИ, А СОНАРИ НЕ ДАЈУ СИГНАЛЕ!
ЗАР СЕ УСУЂУЈЕ ТАМО ДА ИДЕ?

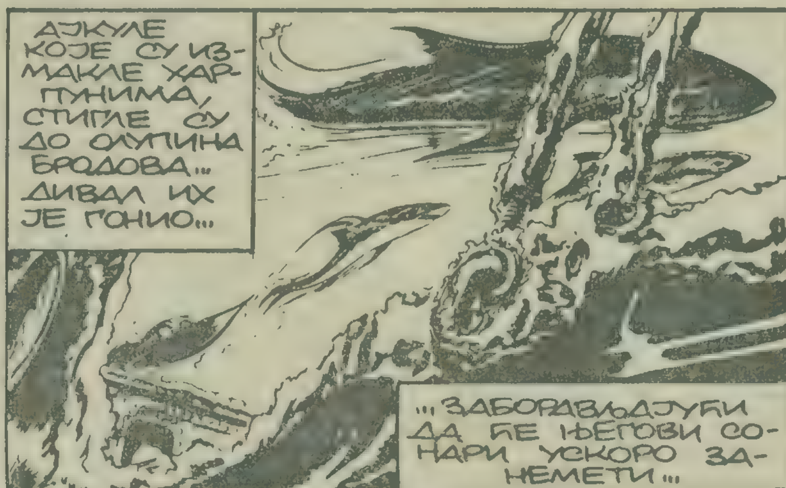

ОТИШАО БИ ОН И У ПАКАО, САМО ДА САЧУВА СВОЈЕ КИТОВЕ! ИДЕМО! МОРАМО ГА СТИЋИ!
7
3-4

ЖАК ДИВАЛ НИЈЕ НИШТА ПРИМЕЋИВАО НИШТА СЕМ АЈКУЛА...

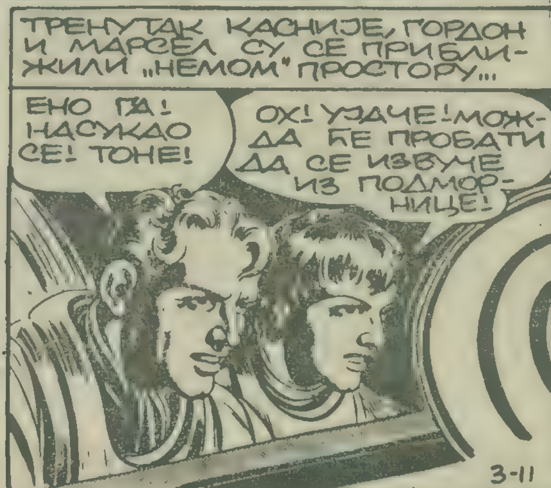

ПОМАГАЛИ СУ МУ И ЊЕГОВИ ДРЕСИРАНИ МЕЗИМЦИ...ЗАБАДАЛИ СУ СВОЈЕ ОШТРЕ КЉУНОВЕ У АЈКУЛЕ, А ОНДА...

...БЕЖАЛИ, ДА БИ МОРСКЕ НЕМАНИ ПРЕПУСТИЛИ ДИВАЛОВОМ ХАРПУНУ...
ХА! ХА! КАКАВ ПОГОДАК!

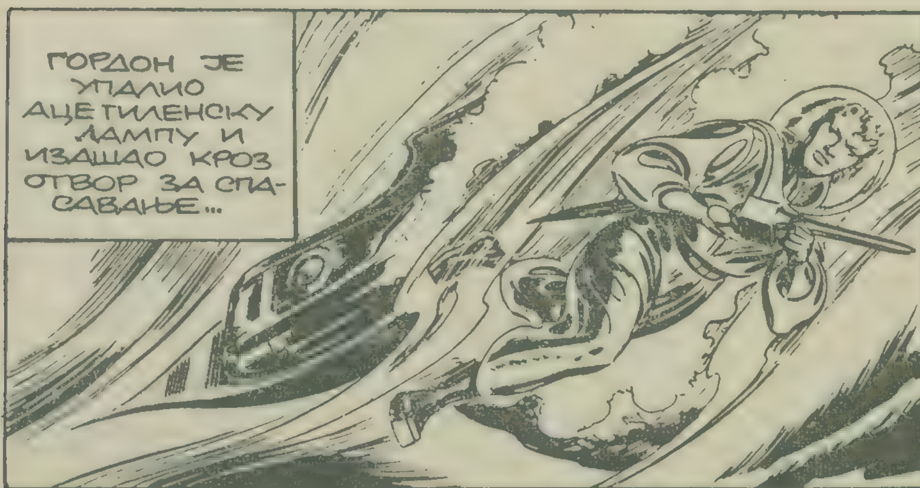

ГЛЕ! ГЛЕ! АЈКУЛИЦЕ БЕЖЕ! АЛИ ЖАК ДИВАЛ ЋЕ ИХ СВЕ ПОХВАТАТИ!

АЈКУЛЕ КОЈЕ СУ ИЗМАКЛЕ ХАРПУНИМА, СТИГЛЕ СУ ДО ОЛУПИНА БРОДОВА... ДИВАЛ ИХ ЈЕ ГОНИО...
...ЗАБОРАВЉАЈУЋИ ДА ЋЕ ЊЕГОВИ СОНАРИ УСКОРО ЗАНЕМЕТИ...

И КАД ЈЕ ДИВАЛ ОПЕТ ОДАПЕО ХАРПУН...
...ЊЕГОВА ПОДМОРНИЦА УДАРИЛА ЈЕ У ОЛУПИНУ...

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ, ГОРДОН И МАРСЕЛ СУ СЕ ПРИБЛИЖИЛИ „НЕМОМ" ПРОСТОРУ...
ЕНО ГА! НАСУКАО СЕ! ТОНЕ!
ОХ! УЗАЧЕ! МОЖДА ЋЕ ПРОБАТИ ДА СЕ ИЗВУЧЕ ИЗ ПОДМОРНИЦЕ!
3-11

ПОКРИВАЈ МЕ ХАРПУНОМ, МАРСЕЛ! ПОКУШАЋУ ДА МУ ПОМОГНЕМ!
АЛИ, ГОРДОНЕ, ИМА ТОЛИКО МОРСКИХ ПАСА...
8

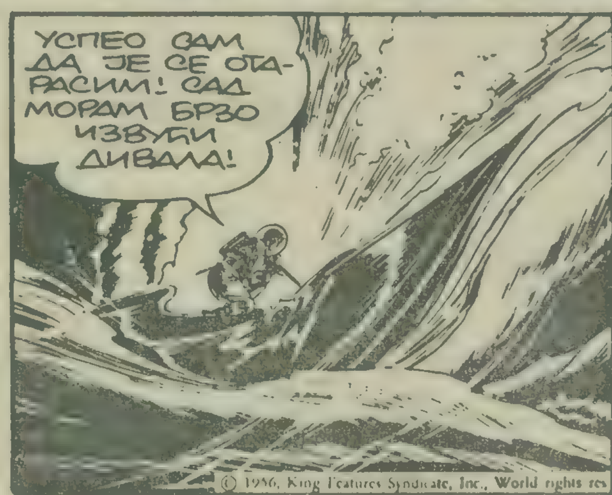

ГОРДОН ЈЕ УПАЛИО АЦЕТИЛЕНСКУ ЛАМПУ И ИЗАШАО КРОЗ ОТВОР ЗА СПАСАВАЊЕ...

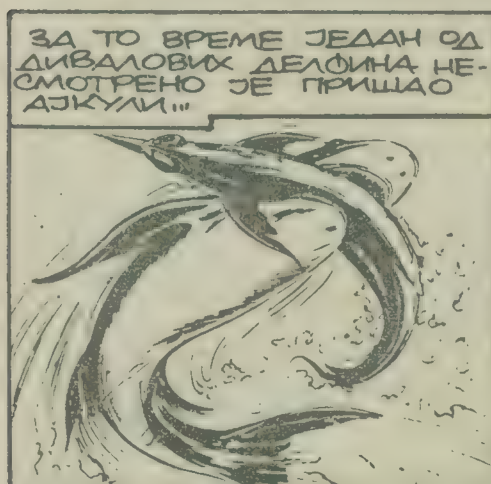

СИРОТИ ДИВАЛ! НЕ МОГУ ГА ТАМО ОСТАВИТИ!

ОХО! ЕВО ЈЕДНЕ!

МОРАМ ДА САЧЕКАМ ДОК СЕ ПОТПУНО НЕ ПРИБЛИЖИ!

КАД ЈОЈ ПЕЦНЕМ ЊУШКУ, ПОБЕЋИ ЋЕ ГЛАВОМ БЕЗ ОБЗИРА!

УСПЕО САМ ДА ЈЕ СЕ ОТАРАСИМ! САД МОРАМ БРЗО ИЗВУЋИ ДИВАЛА!
© 1986, King Features Syndicate, Inc., World rights res

ЗА ТО ВРЕМЕ ЈЕДАН ОД ДИВАЛОВИХ ДЕЛФИНА НЕСМОТРЕНО ЈЕ ПРИШАО АЈКУЛИ...
9

МОРСКА НЕМАН ЈЕ РАСТРГЛА ЖРТВУ И УСТРЕМИЛА СЕ КА ФЛАШУ...
3-18

КАД МУ СЕ АЈКУЛА ПРИБЛИЖИЛА, МАРСЕЛ ЈЕ ИСПАЛИЛА ХАРПУН... ГОРДОН, ОКРЕНУТ ЛЕЂИМА, НИШТА НИЈЕ ПРИМЕТИО...
ДИВАЛУ ЈЕ ПОШЛО ЗА РУКОМ ДА СЕ УВУЧЕ У РОНИЛАЧКО ОДЕЛО...УХ! ВРАТАНЦА СУ СЕ ЗАГЛАВИЛА!

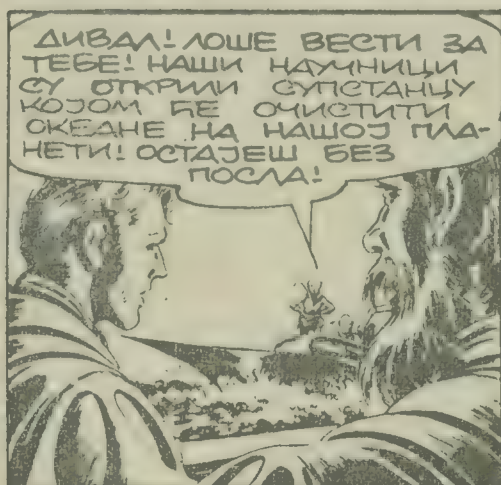

ОХ! УСПЕО ЈЕ! МОРАМ НА ПОВРШИНУ, ДА ИХ ПОКУПИМ!

И, КАД СУ ИСПЛИВАЛИ...
ЗАХВАЉУЈУЋИ ОДЕЛУ, ДИВАЛ ЈЕ ИЗДРЖАО ПРИТИСАК ВОДЕ... ЕВО, ДОЛАЗИ СВЕСТИ!
Т...ТИ СИ? СПАСАО СИ МИ ЖИВОТ...

НИСАМ СЕ НАДАО ДА ЋУ ИЗ ОВОГА ИЗВУЋИ ЖИВУ ГЛАВУ! ХРАБАР СИ ТИ МОМАК, ГОРДОНЕ!

ДИВАЛ ЈЕ ДОБАР ЧОВЕК! НЕЋЕ ТЕ УБИТИ! СЛОБОДАН СИ!
УЈАЧЕ, ВАНЗЕМАЉЦИ ЋЕ ОНДА ТЕБЕ! БЕЖИМО СВИ ГОРДОНОВИМ БРОДОМ!
ГЛЕДАЈ! ЛЕТЕЛИЦА!

ЗНАЧИ, ВИДЕЛИ СУ НАС! СТИЖЕ И БРОД! ГОТОВИ СМО!
ДИВАЛ!

ДИВАЛ! ЛОШЕ ВЕСТИ ЗА ТЕБЕ! НАШИ НАУЧНИЦИ СУ ОТКРИЛИ СУПСТАНЦУ КОЈОМ ЋЕ ОЧИСТИТИ ОКЕАНЕ НА НАШОЈ ПЛАНЕТИ! ОСТАЈЕШ БЕЗ ПОСЛА!
10

ОДЛАЗИ И ПОСЛЕДЊА ЛЕТЕЛИЦА! ШТА ЋЕШ САД СА СВОЈИМ ОДГАЈАЛИШТЕМ?
ШТА? ОНО ШТО САМ ПРВОБИТНО НАМЕРАВАО- ПРОДАВАЋУ МЕСО КИТОВА ЗЕМЉАНИМА! ЗА ХИЉАДУ ГОДИНА, КАД НАША ПЛАНЕТА БУДЕ ПРЕНАСЕЉЕНА, МОЖДА МИ ПОДИГНУ И СПОМЕНИК
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.
КРАЈ
3-25

СМИТ И ВЕСОН

ДУХ ИЗ БОЦЕ

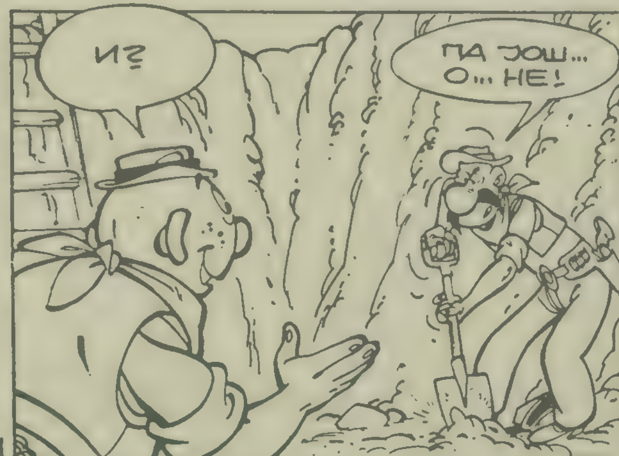

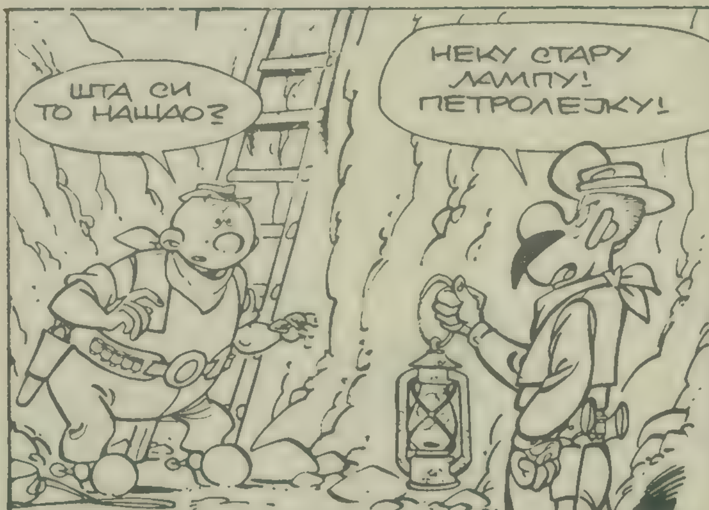

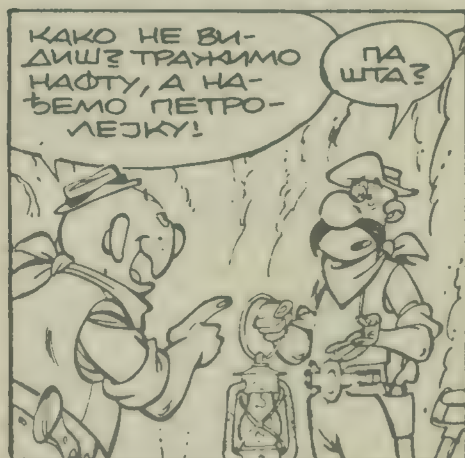

ШТА СИ ТО НАШАО?
НЕКУ СТАРУ ЛАМПУ! ПЕТРОЛЕЈКУ!

ХА! ХА! ХА! ХА! ХА!
УОПШТЕ НЕ ВИДИМ ШТА ЈЕ ТУ СМЕШНО!?

КАКО НЕ ВИДИШ? ТРАЖИМО НАФТУ, А НАЂЕМО ПЕТРОЛЕЈКУ!
ПА ШТА?

ПА НИШТА! ПЕТРОЛЕЈКА БЕЗ ПЕТРОЛЕЈА!
ГРРР!

ХА! ХА! ХА!

ХААА...

КАКАВ НАМЋОР! МОЖДА...

...ОВА ЛАМПА И НИЈЕ ЛОША! САМО ЈЕ МАЛО ПРАШЊАВА!

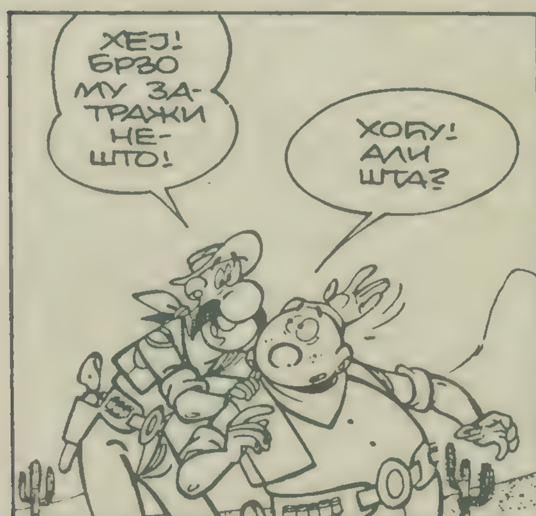
АЛИ, АКО ЈЕ МАЛО ИСТРЉАМ... УФ! НЕЋЕ...
12

?
ПУФ

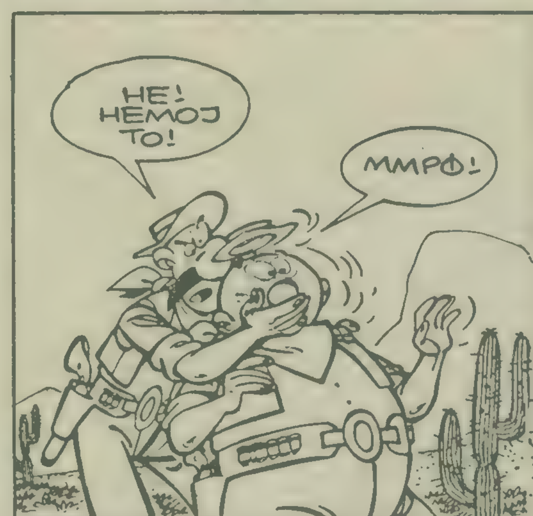

ЗАПОВЕДАЈТЕ, ГОСПОДАРУ!
?
СМИТЕ... СМИТЕ...

ПА НАРАВНО: ТО ЈЕ ДУХ ИЗ ЛАМПЕ!
И... ШТА?

МОЖЕМО МУ ТРАЖИТИ СВЕ ШТО ЖЕЛИМО! ЈА БИХ...
СТОЈ! ВИ НИСТЕ ПРОТРЉАЛИ ЛАМПУ!

ХЕЈ! БРЗО МУ ЗАТРАЖИ НЕШТО!
ХОЋУ! АЛИ ШТА?

АХА... СЕТИО САМ СЕ! ПА МИ СМО ЖЕЛЕЛИ ДА ПРОНАЂЕМО НАФ...

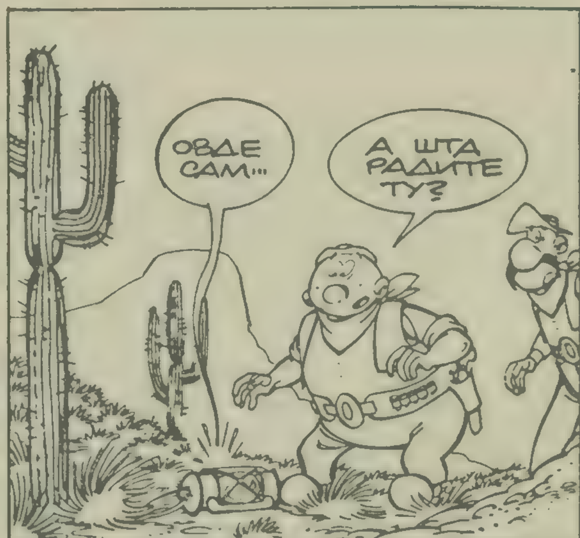

НЕ! НЕМОЈ ТО!
ММРФ!

САД НЕМА ПОТРЕБЕ!
ЗАШТО?

БОЉЕ ЈЕ ОДМАХ ЗАТРАЖИТИ НОВАЦ КОЈИ БИСМО ДОБИЛИ ОД НАФТЕ!
СЈАЈНО!

ЕТО... МИ БИСМО... ХЕЈ! ГДЕ ЈЕ НЕСТАО?

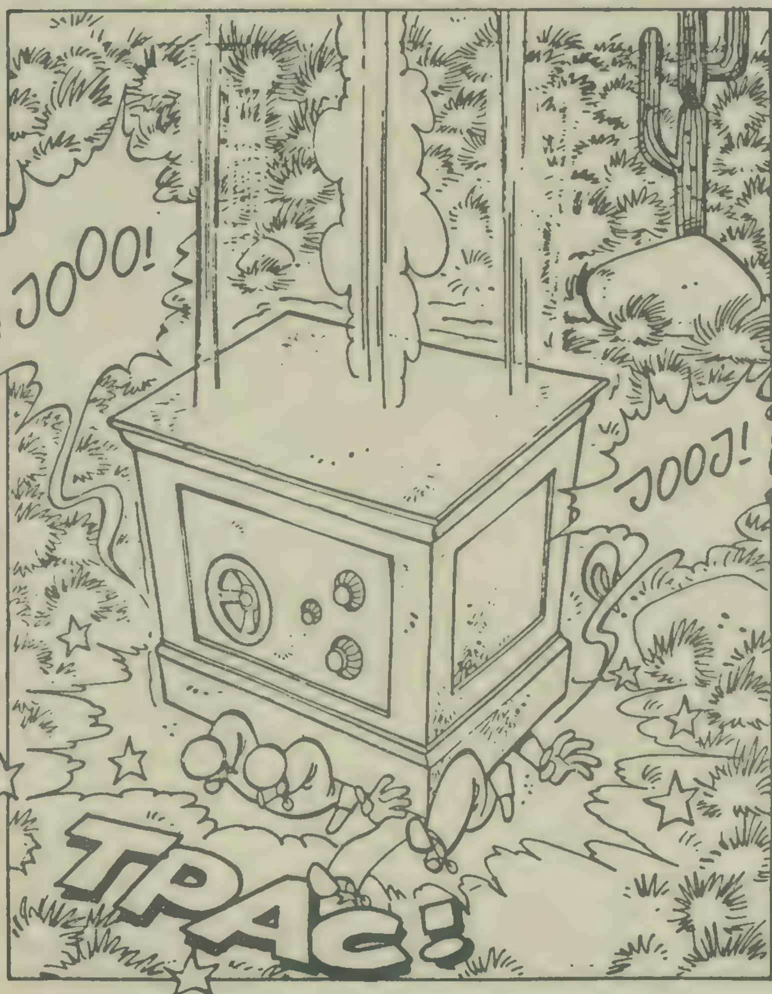
13

ОВДЕ САМ...
А ШТА РАДИТЕ ТУ?

ЧЕКАМ ДА СЕ ОД-ЛУЧИТЕ!
ОДЛУЧИО САМ!
ХАЈДЕ, РЕЦИ МУ!

ПА... ЖЕЛЕЛИ БИ-СМО ДА НАМ НО-ВАЦ ПАДНЕ С НЕБА!

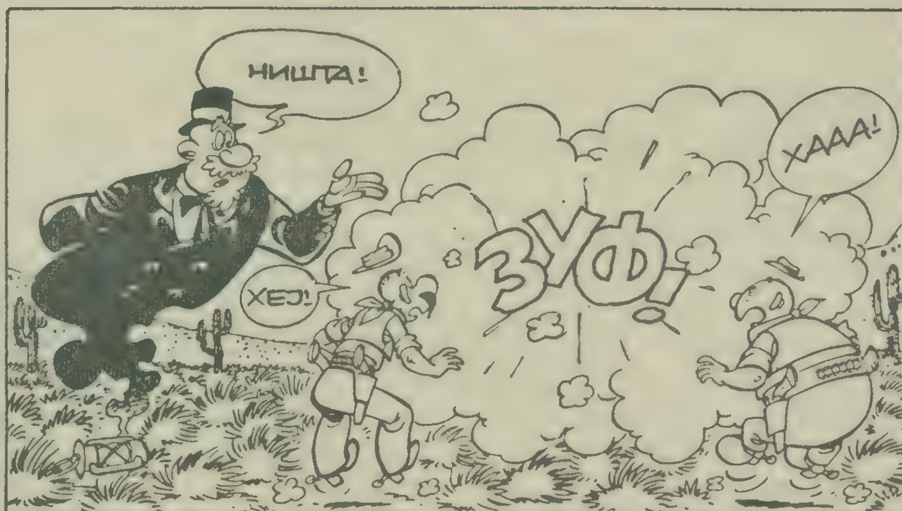

С НЕБА?
ДА, РЕЦИМО ЈЕДАН ОГРО-МАН ПУН СЕФ!
ВЕЛИК И ПУН!

ЈООО!
ЈООЈ!
ТРАС!
14

МОГЛИ СТЕ БИТИ МАЛО ПАЖЉИВИ-ЈИ...
ХЕ... ХЕ... ХЕ... РАДИМ ОНО ШТО ЗАХ-ТЕВАТЕ!

А КАКО МИСЛИТЕ ДА ГА ОТ-ВОРИМО?
НЕМАМ ПОЈМА! НЕ ЗНАМ ШИФ-РУ!
ШТААА?

ДОБРО, ДОБРО!
ПА ШТА САД ДА РАДИМО?

НИШТА!
ХААА!
ЗУФ!
ХЕЈ!

АКО СЕ ПРВА ЖЕЉА ОДМАХ НЕ ИСКОРИСТИ, ОНА НЕСТАЈЕ!
А ДРУГА?

ДРУГА ЈЕ И ПОСЛЕДЊА И ТРАЈЕ СТО ГОДИНА!
А... ТАКО!

САД МОРАМО БИТИ ВРЛО ОБАЗРИВИ!
ТЕШКО ЈЕ ТО! ХМ...

ТАКО ЈЕ! СЕТИО САМ СЕ!

ЖЕЛЕЛИ БИСМО ДА НЕМАМО ПРОБЛЕМА СА СМЕШТАЈЕМ... СА ОДЕВАЊЕМ... СА ИСХРАНОМ... ДА ЖИВИМО У ПРИРОДИ, НА СУНЦУ, И ДА СЕ БАВИМО СПОРТОМ! И ТО...
ТАЧНО! ТАЧНО!

ПЉЕС! ПЉЕС!

И ТО СТО ГОДИНА! БУДАЛО!
ЈОООЈ! НЕМОЈ ВИШЕ, ВЕСОНЕ!
БУМ!
ТРАС!
ЗАТВОР
КРАЈ

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК и „ОЗОН"

(радио-емисија БЕОГРАДА 202)

Графити 89.

И данас смо одлучили да не причамо много о игри већ да објављујемо ваше графите – најбоље који су нам стигли протекле недеље. За сва обавештења зовите „графитни телефон": 011/346-775. То је телефон „ОЗОНА" и можете да га користите у току емитовања програма (недељом од 20 до 1 сат) или понедељком од 17 до 20 сати.

НАШ ИЗБОР ПРИСПЕЛИХ ГРАФИТА

1. Потпуно је откачио онај који крави даје снег да би добио милк-шејк!

Динче, Београд

2. Дрво је бандера са гранама!

Милан, Нови Сад

3. Идеалан графит за Али-бабину пећину: КУЦАЈ ЈАКО – СЕЗАМ ЈЕ НА ГОДИШЊЕМ ОДМОРУ!

Марио, Загреб

4. Бити џентлмен значи – пропустити животну шансу испред себе.

Горан Јевић, Београд

5. Живот је дугме – увек виси о концу.

Диоклецијан, Београд

6. Најсујевернији су мишеви – они увек беже када им црна мачка пређе пут.

Душица, Сомбор

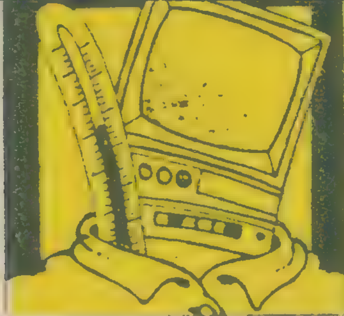
ТРИ „ЗАБАВНИКОВА" ПИТАЊА

1. Ако бисте се тетовирали – шта бисте истетовирали на леђима, а шта на прсима?
2. Шта је слобода?
3. Када се збуњују жене а када мушкарци?

(Резервно питање, ако затреба: Ко је брзоплет?)

Одговоре на ова питања шаљите на адресу „ОЗОНА": РАДИО-БЕОГРАД 202, Хиландарска 2, за „ОЗОН" – ГРАФИТИ '89, 11000 Београд!

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

ВИДЕО ■ БАРОМЕТАР

1. The Big Chill – Велика језа (1983)

[illegible]

2. The Falcon and The Snowman – Соко и Снежни човек (1984)

Два пријатеља, неуспешни студент и растурач дроге, почињу да продају војне тајне Совјетима. Филм је снимљен према истинитом догађају. Режирао га је Џон Шлезингер, а у главним улогама појављују се Шон Пен, Тимоти Хатон и Дејвид Сачет.

3. Мишима (1985)

Прича о Јукиу Мишими, најзначајнијем, али и најоспораванијем јапанском писцу овог века који је почетком седамдесетих, после неуспешног покушаја пуча, извршио церемонијално самоубиство – харакири. Треба рећи да је редитељ Пол Шредер тек после вишегодишњих напора успео да убеди Мишимину удовицу да му допусти да направи филм о њеном славном мужу. Главне улоге тумаче Кен Оката и Кањи Савада.

4. Hoosiers – Момци из Индијане (1986)

Мелодрама о кошаркашком тренеру који гимназијску екипу из провинције доводи у прилику да се бори за титулу шампиона државе. Редитељ овог многохваљеног филма је мало познати Дејвид Анспаф, а главне улоге играју Џин Хекмен, Денис Хопер и Барбара Херши.

5. Sid and Nency – Сид и Ненси (1986)

Кратак живот и трагичну смрт Сида Вишоуса, басисте легендарне панк групе „Sex Pistols", послужили су редитељу Алексу Коксу као инспирација за овај различито прихваћени филм. Занимљиво је да је један од најжешћих критичара био нико други до Џони Ротен, некадашњи певач и вођа „Sex Pistolsa". Главне улоге тумаче Гери Олдман и Клое Веб.

В. Радосављевић

ПОДВИГ ЛЕТЕЋЕГ СЛОВЕНЦА

Југословени осам деценија у ваздуху

После само годину дана прављења и бављења авионима Едвард Русијан успео је да се вине у историју

Био је четвртак, 25. новембар 1909. године. Неколико људи мувало се око чудне справе на пашњаку поред пута Горица – Мирен у тадашњој Аустро-Угарској. Пространа равница звала се Велике Ројице, а међу ужурбаним људима највише се истицао млађић по имену Едвард Русијан. Имао је 23 године и намеравао је да кроз који тренутак уђе у историју заједно са чудном дрвено-жичаном направом коју је сам конструисао и назвао „ЕДА 1".

И успело му је: „ЕДА 1" био је авион којим је тог дана, после неколико мање-више трапавих скокова, Едвард Русијан прелетео раздаљину од „читавих" 60 метара на висини од највише два метра!

Сасвим довољно за историју јер се 25. новембар 1909. рачуна као дан када је полетео први Југословен.

Доктори лете у небо

Истини за вољу, први Југословен који је жарко желео да се вине у справи тежој од ваздуха био је др Стокић, лекар из Београда. Према подацима Музеја југословенског ваздухопловства, он је, наводно, још 1901. године патентирао у Паризу јединствен начин за прављење ваздухоплова. Из непотпуних новинских текстова о конструкторском раду доктора Стокића једино је јасно да је покушавао да полети истовремено када и чувена браћа Рајт (Вилбур и Орвил Рајт, Американци, успели су 17. децембра 1903. године у пустињи Кити Хоук, први у историји човечанства да полете и управљају авионом).

А један други лекар, Панчевац др Владимир Алексић, почео је 1907. године да гради летелице чије је моделе подизао у ваздух са простране равне терасе свог санаторијума. Слично браћи Рајт, желео је да прво направи једрилицу (која може да лети без мотора), а потом у њу угради мотор.

Тако је и половином октобра 1909. једрилица др Алексића била спремна за први пробни лет. Како у то доба није било авиона који би, као данас, једрилицу вукли и откачињали је на висини, ваздухоплов др Алексића требало је да полети са једне ливаде, где се данас налази (које ли случајности!) фабрика авиона „УТВА" у Панчеву. Како је узлетео? Уз помоћ затегнутог гуменог ужета које је, као из праћке, требало да једрилицу, са све др Алексићем, испали у небо!

Покушај са аеропраћком је успео, али се једрилица са висине од 15 метара, због изненадног удара ветра и не баш савршене стабилности – срушила! Алексић је повређен, летелица оштећена, али све то није било довољно да панчевачки лекар одустане од експеримента. Тако је 17. октобра 1908. први Југословен полетео у справи тежој од ваздуха – једрилици без мотора!

ИСТОРИЈА СЕ ПОНОВИЛА

Прослава 80-годишњице првог лета у Југославији одржана је 23. и 24. септембра ове године на аеродрому „Брник" крај Љубљане. Био је организован велики аеромитинг на којем су учествовали војни и цивилни авиони.

Дан раније, током генералне пробе аеромитинга, „Јастреб" нашег ратног ваздухопловства, који је требало да испроба своју улогу, срушио се одмах по полетању у оближњу шуму. Пилот је погинуо на лицу места.

„Јастребом" је управљао Словенац, поручник нашег РВ и ПВО, који је, као и Русијан, имао 25 година када је кренуо на свој последњи лет.

Три године касније, на жалост, експерименти су обустављени због преране смрти доктора Алексића.

Фото-Херцеговац и аеро-Словенац

Но, вратимо се Едварду Русијану, првом Југословену који је полетео авионом. Само једанаест дана после првог лета „ЕДА 1" се на полетању у ВеликимРојицама сударила са једним коњем! Од силине удара откинуо се реп авиона тако да се поправка историјског авиона није исплатила.

После тога пиониру нашег летења и његовом брату Јосипу Русијану, који му је помагао, пошло је за руком да за само осам месеци сагради чак шест нових авиона „ЕДА 2", „ЕДА 3" и тако даље, до „ЕДЕ 7". Брзина којом није могао да се похвали ниједан од Русијанових, много познатијих, савременика попут Фармана, браће Воазен, Блерија...

„ЕДА 2" је, после удеса свог старијег брата, направљен за Нову 1910. годину, али је већ 5. јануара, на пробном лету, пао и поломио се.

„ЕДА 3" је личио на „ЕДУ 1", о „ЕДИ 4" зна се само да је постојао, али не и како је изгледао.

И најзад – први једнокрилац браће Русијан био је „ЕДА 5". За ваздухопловне подвиге младог Русијана чуо је и један имућан човек.

Херцеговац Михајло Мерћеп, власник велике фотографске радње, маштар кога су још крајем 19. века у Америци одушевили први летови једрилица познатог научника Октава Шанита.

Септембра 1910. године Мерћеп се нашао у Горици и „летећем" Словенцу понудио новац за набавку снажнијег мотора за будуће авионе. Већ после само неколико дана у Паризу, тада стецишту светских ваздухопловних ентузијаста и авантуриста, купили су у фабрици GNOM авио-мотор од 50 коњских снага.

Израда новог авиона, названог „Мерћеп – Русијан", трајала је равно два месеца: од половине септембра до половине новембра 1910. Пробни летови изведени су успешно. Већ половином децембра исте године Русијан је на њему успевао да изведе повезане заокрете у облику осмице. Управљање тим авионом било је више помоћу померања тела него преко командних палица како се то данас ради.

Русијанова и Мерћепова слава, брзо се ширила Балканом. Позиви за гостовања стизали су са свих страна. Одлучили су да најпре посете Београд.

На несрећу, тих дана, почетком 1911. године, у Београду је дувала кошава. Пријатељи нису дозвољавали Русијану да полети и стави главу у торбу. Деветог јануара изгледало је да се ветар мало примирио, па је Русијан брже-боље похитао у правцу Калемегдана чврсто решен да пред малобројном публиком изведе неколико летова.

Додуше, и тога дана пријатељи су га одвраћали од опасне намере. Одговорио им је:

– Ако у Србији погинем, не жалим, у својој земљи сам погинуо...

У 10 сати Русијан је додао гас мотору и по јаком ветру ипак кренуо пут неба. Неколико снажних удара ветра храбри Словенац успео је да превлада вештим управљањем. Међутим, конструкција крила није издржала. Крило „Мерћеп – Русијана" је попустило, преломило се и летелица се суновратила са висине од 20 метара. Авион се срушио поред железничке пруге. Испод њега је умирао Едвард Русијан. Смртно рањеног пилота, умотаног у шињел једног српског поднаредника, покушали су да пренесу у војну амбуланту, али је, већ после неколико корака, издахнуо.

Александар Павић

СЛАВА ЈУНАКУ РУСИЈАНУ!

Посмртни говор Едварду Русијану одржао је Бранислав Нушић. Са балкона хотела „Москва" рекао је десетинама хиљада Београђана:

„Густи су се и тамни облаци надвили над нашом отаџбином и ти си, мој соколе, у те облаке хтео да узлетиш... Крваве су зидине нашег београдског града, и ти си, мој јуначе, хтео да их својом крвљуоросиш! Хтео си да у море крви, просуте за слободу, проспеш и своју крв за културу!...

Је ли та твоја јуначка крв одужење за дуг, који си нам још раније обећао и понудио? Јеси ли хтео да твој гроб буде залога оне велике југословенске љубави коју си гајио?...

Нека твоја мајка, лепа Словеначка, буде мирна за твој гроб. Ми ћемо га чувати, јер ће нам он бити залога наше братске везе и споменик, да Словенци, који су вековима водили борбу за слободу, улазе у тако исто велику борбу за културу!

Слава јунаку Русијану!"

Илустровао: Брана Јовановић

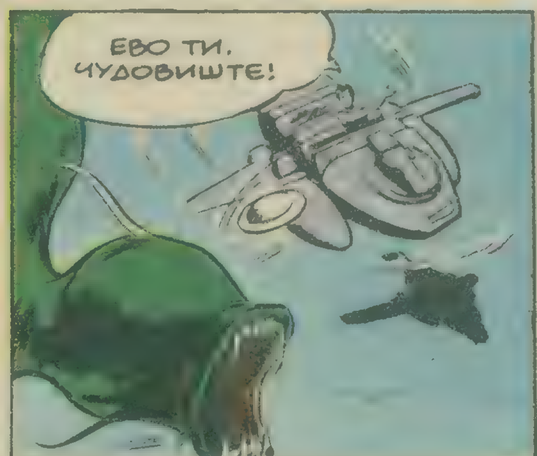

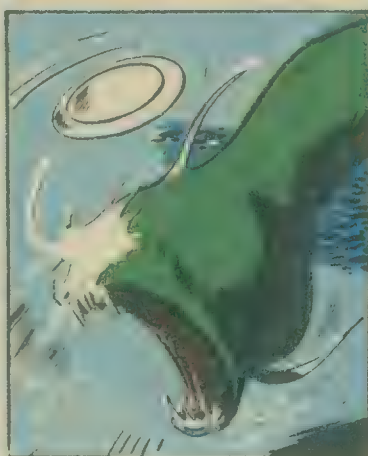
ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

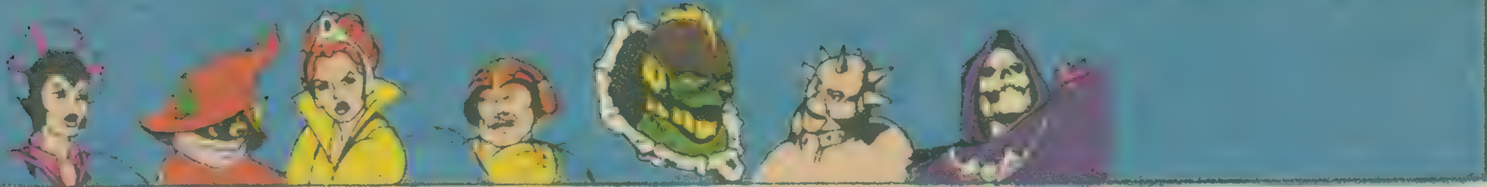

НИКАД НИСАМ ВОЛЕЛА ДА ИГРАМ ЖМУРКЕ С ЧУДОВИШТИМА!

ШТА ЈЕ БИЛО, ДАНКАНЕ?
ВРАЈНБИСТ СЕ ИСУВИШЕ ПРИБЛИЖИО ТИЛИ! НЕ МОГУ ДА ПУЦАМ!

ДОБРО ЈЕ ШТО СИ СЕ БАР ТИ ИЗВУКЛА!
НЕ БИХ ПОДНЕО ДА ИЗГУБИМ НИЈЕДНУ ОД ВАС ДВЕ!
10/20

ЛЕДЕНИ ЗРАЦИ КАО ДА УОПШТЕ НЕ ДЕЛУЈУ!

ОРКО, ЗАШТО СИ ДОВЕО ХИ-МЕНА? ВИДИШ ДА ЈЕДВА МРДА!
10/21

КРИНЏЕРЕ, ИМАМО САМО ЈЕДНУ ШАНСУ ДА СПАСЕМО ТИЛУ!

ХИ-МЕНЕ! УЖАСНО ИЗГЛЕДАШ!
НЕ МОГУ ДА СЕ ПОМЕРИМ... АЛИ АКО МЕ ПОСЛУШАТЕ, ЗНАМ КАКО ЋЕТЕ СПАСИТИ ТИЛУ!
196

МАЛО КАСНИЈЕ...
ТОЛИКО ЈЕ БЛИЗУ, ДА ТАТА НЕ МОЖЕ ДА ИСПАЛИ НЕУТРАЛИЗАТОР!
10/22

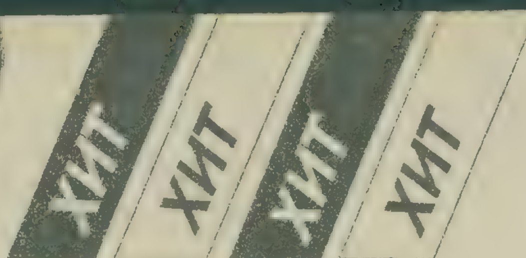

ТИЛА! ХИ-МЕН ИМА ИДЕЈУ!
НЕК' НЕШТО УРАДИ! ЈА САМ НЕМОЋНА!
У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ХИ-МЕНОВ ПЛАН

Man-at-Arms

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„За даровите личности осамдесете године су изгубљена деценија. Не желим да пишем романтичне или веселе песмице. Суочавам се са стањем у коме се сви налазимо и покушавам да изградим срећу од онога што нас окружује".

Реј Дејвис

• ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ •

WORKING CLASS HERO

as soon as you're born they make you feel small
by giving you no time instead of it all
a working class hero is something to be
they hurt you at home and they hit you at school
they hate you if you're clever and they despise a fool
till you're so crazy you can't follow their rules
a working class hero is something to be
when they've tortured and scared you for 20 old years
then they expect you to pick a career
when you can't really function you're so full of fear
a working class hero is something to be
keep you doped with religion and sex and TV
and you think you're so clever and classless and free
but you're still peasants as far ass i can see
a working class hero is something to be
there's room at the top they are teling you still
but first you must learn how to smile as you kill
if you want to be like the folks on the hill
a working class hero is something to be
if you want to be a hero well just follow me

Текст и музика: Џон Ленон
Изводи: Дејвид Боуви

ХЕРОЈ РАДНИЧКЕ КЛАСЕ

чим си се родио учинили су да се осећаш мали
одузимајући ти време и не дајући ништа заузврат
бити херој радничке класе ипак је нешто
код куће те вређају а у школи туку
мрзе те ако си паметан а презиру будале
све док се толико не слудиш да не можеш пратити њихова правила
бити херој радничке класе ипак је нешто
мучили су те и застрашивали преко 20 година
и онда очекују да направиш каријеру
а ти не можеш ни да мислиш јер си пун страха
бити херој радничке класе ипак је нешто
дрогирају те религијом, сексом и телевизијом
а ти мислиш да си паметан у бескласном друштву и слободан
али колико ја видим још увек си проклети слуга
бити херој радничке класе ипак је нешто
„горе на врху је соба" и даље ти говоре
али прво мораш да научиш да убијаш са смешком
ако желиш да будеш као друштво на врху
бити херој радничке класе ипак је нешто
ако желиш да будеш херој само ме следи

ПОСЛЕДЊИ НАИВНИ САН

КАРИЈЕРЕ: Никола Чутурило

Новим соло албумом „Раскршће" Никола Чутурило потврђује да се у првим редовима домаћег рокенрола није нашао случајно. Окупивши екипу сигурних сарадника снимио је једноставну рок плочу на којој поново до изражаја долазе његови емотивни текстови

На домаћу сцену ступио је кроз велика врата заузевши место гитаристе у „Рибљој чорби". Пре тога је свирао у групама „Бицикл", „Замба", „Силуете" и „Електрични оргазам" и стекао епитет rent a car гитаристе. По доласку у „Рибљу чорбу" почео је да се открива као зрео аутор. Сем у матичној групи, његове песме нашле су се на албумима „Кербера", Дејана Цукића, YU-групе, Пеђе d'Boya, а пре годину и по дана издао је соло плочу „Девет лаких комада".

Други соло албум на којем се нашло осам нових песама у продукцији Саше Хабића, добио је симболично име „Раскршће". Екипу са којом је Чутурило снимио материјал и са којом ће наступити на концертима чине бубњар Драгољуб Ђуричић („Кербер"), гитариста Звонко Ђукић („Van Gogh") и Дејан Грујић, басиста који је својевремено био у саставу „Браћа". Као гости на снимању појавили су се клавијатуриста Лазар Ристовски а друге вокале певао је Дејан Цукић.

● **Судећи по песмама, држао си се музике која теби одговара не размишљајући о тиражу.**

– *Има људи који се поигравају са публиком и то им добро иде. Ја то не умем, пишем без предумишљаја.*

● **Определио си се за песме које ће моћи прилично верно да се изведу уживо, што је, изгледа, највећа разлика у односу на претходну.**

– *Јесте, са првом плочом нисам имао великих амбиција, на снимању ми је помагало много пријатеља. Овог пута све сам увежбао са тројицом људи и трудио се да све буде верно ономе што ћемо пружити на сцени. Још нешто: прошла плоча била је делимично аутобиографска, ова је то потпуно. Заправо, само сам препричао што ми се дешавало у последње време и плоча је лако могла да се зове „Дневник затеченог".*

● **Пре извесног времена радио си музику за позоришну представу „Најбољи луди дан", то је била драматизација „Фигароа" у позоришту у Новој Горици. Да ли у таквој, назовимо је примењеној музици, видиш неку своју будућност?**

– *То ме веома занима. Постоји могућност да тако нешто поново радим. Једног дана кад онемоћају ноге, мислим да би било најидеалније да на тај начин останем у музици.*

● **Има ли човек данас код нас разлога да се истински бави рокенролом?**

– *Има. Мени је, рецимо, потребно да на неки начин побегнем од стварности, чак и када је лепа. После свега што прочиташ у новинама и видиш на телевизији одлазак на рок концерт је право уживање. Мислим да ће рокенрол тек имати о чему да прича.*

● **Шта ти највише одговара од онога што нуди живот једне класичне групе?**

– *Ја сам отворен човек, прија ми да упознајем различите људе у различитим местима. Путовање на концерт за мене је чаролија.*

● **Шта мислиш о претходној плочи?**

– *Пре неки дан слушао сам је после дуго времена и схватио да ми је веома драга. Радећи је био сам наиван у својој искрености. А наивност и није тако лоша особина. Иако плоча има хиљаде техничких и занатских недостатака много ми значи. На неки начин она је била мој последњи наивни сан. Сањам је и даље, али не више наивно. Та прва плоча није била нападна, нисам желео превише и људи су је тако и прихватили. Јер, мени за све треба пуно времена и рада, све долази постепено. Једноставно, имам корак мрава, али зато сигуран. Тако је и моја прва плоча корак ка циљу.*

● **Неке песме на плочи помало су циничне, рецимо песма „Нама је најбоље".**

– *Мислим да ми трезвено примамо оно што нам се дешава а у односу на Запад успели смо да сачувамо дух. Напољу се тај дух изгубио у технологији и дизајну. Са те стране тврдим да нам је најбоље. То је мој утисак са оно мало путовања по Европи.*

П. Јањатовић

Снимила: З. Бајин Ђукановић

ПЕТОРО УПОРНИХ

● **Саставима из мањих места није лако и немају баш често прилику да сниме плочу. Као да је све против њих: далеко су од дискографских кућа, медија и ређе су у могућности да наступају уживо. Има, додуше, и упорних. Такав је састав „Као банг" из Пожаревца који је недавно снимио прву плочу. Групу чине искусни музичари који су годинама предводили разне саставе из овог краја а са њима је сада и млада певачица Гога. На плочи се представљају питким поп песмама свирајући веома сигурно.**

МОЈА ЈЕ СРЕЋА СРНЕЋА, А ГРЕШНО

(РЕШЕЊЕ РОЗЕ--ПЛАВОГ ТЕСТА)

*„То како се воли,
не учи се из књига,
не учи се у школи.
То се учи из себе
кад се отвори срце,
па боли,
или не боли"
(Мика Антић)*

Добили смо много ваших писама, стихова, цртежа и поучних одговора на питања из нашег РОЗЕ–ПЛАВОГ теста. Ваши савети су романтични, духовити, иронични, искрени, „откачени" и заиста је било тешко одабрати најбоље. Једно је сигурно: СВИ ПРИСПЕЛИ ОДГОВОРИ СУ ТАЧНИ и мање-више примењљиви (зависно од ситуације и особе). Због тога смо одлучили да објавимо већину онога што сте нам послали па – ко воли, нек' изволи! Ово вам је јединствена прилика да сазнате шта се све може рећи или урадити у оним шкакљивим приликама које се обично приказују срцима и стрелицама.

Дакле, прочитајте (проскигајте), одбаците или прибележите, али упамтите: „То се учи из себе!" И сви ови савети су само идеје или искуства неких других људи, а оно што се вама дешава је јединствено и непоновљиво! Много среће у првој, у другој првој, у трећој првој љубави...

А сада да видимо како сте одговарали на наша питања.

Принцезе без зрна грашка

1. КАД СЕ ДЕЧАКУ СВИЂА ДЕВОЈЧИЦА, ОН БИ ТРЕБАЛО:

- да је пита шта ради те вечери, па ће она већ схватити...
- да буде прави друг са њом
- да јој поклони нешто и каже: „Свиђаш ми се"
- да јој са клупе узме књигу
- да се мало распита о њој
- да напише љубавну песму у њен споменар и приложи цветић
- да толико окреће главу у пролазу да му се од тога укочи врат
- да јој каже истину
- да је брани од других и да јој буде добар друг
- да буде нежнији и пажљивији према њој
- да јој сакрије ташну и оде кући
- да јој каже: „ЉУБОМОРАН САМ НА ТВОЈУ ЛЕПОТУ!"
- да јој каже да је и без зрна грашка – принцеза
- да објави да је марка једина валута којом он барата
- да што више времена буде са њом
- да јој приступи другарски у свако доба
- да јој на романтичан начин изјави љубав јер девојчице, иако то неће да признају, још сањају витезове на белом коњу
- **да се понуди да уместо ње добије кеца**
- да воли њену омиљену групу, пева њену омиљену песму, да је отпрати до куће (а може и торбу да јој понесе јер су стварно претешке)
- да пита неког друга каква је она другарица
- да се мува око ње, да је забавља и засмејава
- да је, као и сви дечаци, зеза (што је страшно глупо!)
- да јој поклони књигу са посветом из које ће закључити да му се свиђа
- да обавезно има на уму: НИ ОНА НИЈЕ НАИВНА ГЛУПАЧА!
- да јој приђе и почне леп разговор...

2. КАДА СЕ ДЕВОЈЧИЦИ СВИЂА ДЕЧАК, ОНА БИ ТРЕБАЛО:

- да ништа не предузима
- да буде добар друг са њим
- да по правилу буде „незаинтересована за те неспретне коње" (одговор дечака! прим. редакције)
- да се распита шта он мисли о њој
- да се прави да јој није занимљив све док се не заљуби у њу
- да га гледа умиљато и помаже му у неприликама
- да му везује пертлу на ципели ако не уме сам
- да свог пса љубимца назове по њему
- да му каже: – Баш су ти супер „фарке"!
- да му досађује глупим вицевима
- да му прво постане добар друг а онда постепено изјављује љубав (јер обично из другарства настаје љубав)
- да подржава његове идеје
- да свуда пише његово име, чак и на ноктима, сату, шналама
- да му противречи и кроз свађу помене да није као остали
- да му шапуће на часовима
- да посуђује од њега плоче које се њему највише свиђају
- да му каже како личи на њеног обожаваног Тома Круза или на Џасона Донована (ако је плав) и настави да расправља о неком трачу или књизи

МИ ЈЕ СМЕШНО

– никако не сме јасно да му стави до знања јер после може да је исмеје и остави!

Искреност, пре свега!

3. КАД ДЕЧАК ЖЕЛИ ДА ИЗЈАВИ ЉУБАВ, ОН ЋЕ:

– признати
– мртав хладан рећи: „Волим те" и побећи
– на Бајагином концерту (у обзир долазе и други концерти) гађати је сунцокретом
– рећи јој да има најлепше очи на свету и позвати је на сладолед
– пролазећи поред ње рећи:– Склони ми се с пута, ЉУБАВИ!
– да на њену клупу стави добитну томболу
– да је брани од осталих
– на изрешетаној мети за ваздушне пушке написаће име свог супарника
– то рећи другим речима
– **учинити то искрено, пре свега**
– написати цедуљу да га сачека после часова јер неће да се бламира пред друштвом
– покушати да пред њом буде мирнији и нежнији но обично, да буде стидљивији и да се, негде у углу, улепша за њу. Онда ће она морати да примети да је другачији пред њом!
– рећи јој у очи (не сме гледати доле или у страну!)
– трудити се да јој буде понизни слуга и гутати њене увреде
– мотати се око ње и досађивати јој, и то на тако сметен начин да она ништа неће схватити, а он ће се и даље мучити
– замолити је да пође са њим у биоскоп „јер су ми сви други постали глупи, а ти једина паметно изгледаш"
– објаснити свом другу: Нећу ништа да јој кажем, али ако погледа неког другог, постаћу најгори ђак у школи
– љубав изјавити „околишним" речима из којих она треба да укапира право значење: Ти си ми симпатија.

4. КАД ДЕВОЈЧИЦА ЖЕЛИ ДА ИЗЈАВИ ЉУБАВ, ОНА ЋЕ:

– поверити њему
– замолити га да јој покаже задатак из математике, а када он то уради, она ће му рећи да је најпаметнији дечак у школи. Али, ако он не зна математику, она ће започети причу о томе како је његов тим победио, па ће ту причу наставити на путу од школе, па у некој посластичарници, а после ће се већ наћи друга тема за разговор
– написати у споменар и дати му да прочита
– питати да ли има шансе код њега
– написати поруку на клупи: Немој да ми намигујеш!
– одговорити на његову љубавну цедуљицу
– црвенети као ружа
– окачити себи о врат натпис „RESERVED FOR..." (па име тог дечака)
– замолиће га да је отпрати до куће
– написаће му домаћи, а испод тога крупним словима „Волим те" (дечак ће је сигурно заволети, мало због ње саме, а мало и због домаћег)
– гледаће га право у очи
– окренуће ствар и навести га да ОН ЊОЈ изјави љубав
– слаће му цедуљице и правити се да то никада не ради
– поверити некој храброј девојчици да му то каже
– на све начине показивати своју привржeност, ако треба – побећи ће са часова да би га гледала
– рећи да није видела уображенијег, глупљег и ружнијег дечака, али да је њен укус помало чудан и да јој се баш зато свиђа
– сваки дан ће га звати телефоном
– правити се да га не примећује, а испод ока пратити шта он ради
– лепо ће се облачити
– ако је срамежљива, чекаће да је погледа, ако не – наћи ће неког другог и одмах му пријавити, како не би пропустила и ту прилику
– прићи његовом брату, а ако је храбрија и њему
– рећи му, али да изгледа као у шали

Ето, драги наши „радионичари", то су били неки од приспелих одговора.

У следећем броју: Како се заказује први састанак и како дечаци (и девојчице!) долазе на састанке.

И још нешто: списак „радионичара" који су успешно дипломирали у „Мувалишту"!

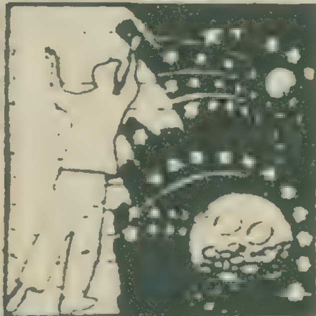
А дотле, за све који су нам послали одговоре, као и за оне који се плаше љубави па због тога о њој не желе ни да размишљају, још један охрабрујући стих Мике Антића.

„Моја је срећа срнећа,
а грешно ми је смешно.
Ако ме неко чачне
у ове очи плачне,
није то неутешно:
ја умем од суза да правим
кликере лепе, прозрачне."

Надежда Миленковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ЈЕЛОВНИК ЗА ТЕЛЕПАТЕ

– Добар дан, изволите! – љубазно се клањао келнер. – Чиме могу да вас понудим?...

– Нема потребе да говорите, ја сам телепата и могу да читам ваше мисли – рекао је посетилац. – Дајте ми јеловник, молим вас... Каква је телетина у кајмаку? Добро, пробаћемо нешто друго. Бифтек с јајетом? Штета. Шпагети... Молим вас, па шта у овој кафанчини уопште може да се добије к'о свет? Упомоћ! Полиција!

Питаће они, рећи ћу ја

Официри су стајали мирно. Онако како су једино могли неприродно укочени због закривљености зидова гушили су се у комодоровој кабини. Комодор је био свестан мука официрског кора, али није желео да им олакша положај.

Напротив.

– Ја, господо – беснео је – заиста не знам како да изађем пред Савет који је одобрио и из средстава свих чланова Федерације платио ову експедицију. Савет ће ме питати да ли знам правила. Знам, рећи ћу, свака планета може да се прогласи федералном колонијом уколико на њој не постоји интелигентна врста. Да ли сте нашли неку занимљиву планету, питаће они. Јесмо, одговорићу ја. Следеће питање: Да ли је та планета била привлачна за колонизовање. Јесте, опет ћу ја, има волфрама, никла и осталих важних елемената. Да ли сте ту планету прогласили нашом, питаће ме. Нисам, одговорићу. Интелигентна врста? Да, рећи ћу ја. Прошли су Ибенлајтове тестове? Нису. Холцерове? Ни те. Обердорфове? Чак ни те. Па, на основу чега сте дошли до закључка да се ради о интелигентној врсти? – питаће они... А шта ја да им одговорим? Да моји официри нису способни да обуздају своје људе и њихове пороке, да чак не могу да

РАСТИСЛАВ ДУРМАН

их натерају да се коцкају међусобно, ако већ морају то да раде, него дозвољавају да се чланови посаде коцкају domoroцима...

Шпедитерска посла

– Обично ми се гади овај наш пос'о – објашњавао је Мајстор Трећег Круга Хјуак Зссару новајлији у флоти. – Без обзира на то шта о нама мислиле женке из провинцијских система, ми Сејачи смо најобичнији транспортни радници. Гоничи каравана, само што уместо товарних животиња терамо васионске бродове. Шерпаси. Амали. Шпедитери.

– Није баш тако – побунио се новајлија. – Ми сејемо живот.

– Ми, малецки, живот не сејемо, него само теглимо. Од Банке Животних Облика до планете којој се десио малер да живот изгуби.

– Да, али да ми нисмо покупили узорке живота са планете које су касније прошле кроз катастрофу, ти непоновљиви животни облици би ишчезли. Изгубљени за Постојање...

– Рекао сам да ми се наш посао обично гади, малецки – одсекао је Хјуак. – А понекад се осећам управо онако као што стоји у пропагандним материјалима којима наивце као што смо ти и ја врбују у Сејаче. Рецимо сада. Када по пети пут посејеш Звит на Клехру, знаш да ништа ниси урадио – трава остаје трава. А када на опустошеној планети поново запатиш врсту као што су Атлантиђани, имаш осећај да си урадио нешто важно...

– Не носимо само Атлантиђане на трећу планету, ту је још неколико интелигентних врста. Оне који себе називају Нојевим синовима, па...

– Само ми Нојеве синове не помињи! Имао сам прилике да радим са сличним генетским материјалом и знам да ту ништа паметно не може да се изроди. Али Атлантиђани! Због такве врсте исплати се бити Сејач, они су...

– Завршили са Постојањем – рекао је Багху излазећи из спремишта. – Да ми је само знати која је то будала стрпала у Банку два мушка примерка са Атлантиде?

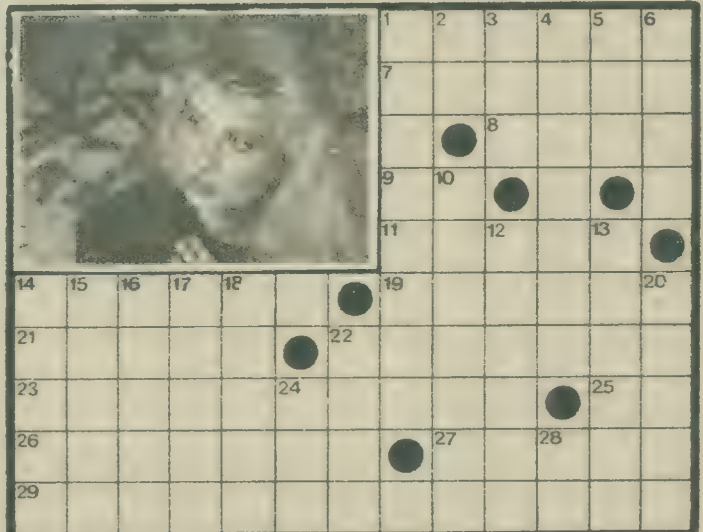
Успомена са годишњег одмора

– Ја сам отприлике знала шта ме чека тамо на тој Земљи, драга моја. Али ако хоћеш заиста да упознаш галаксију, не можеш обилазити само Гејлик, Схаз и таква места, треба видети и оно што је туга и јад, нешто што је превалило праву катастрофу. Знала сам, кажем ти, да су имали атомски рат, да све врви од радионуклеида, припремила сам се да видим сирота изобличена створења и тако то, али ти појма немаш колико сам се ужаснула кад сам видела једног мутанта! Јадно биће није имало ни перје на крљушт, тек ту и тамо нешто длаке, две ноге и две руке са по десет прстију и само једну главу. Једна једина округла глава, замисли, па то је био шок, ужас, сва сам се тресла и срећа моја што сам у месец дана видела само једно тако грозно створење...

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

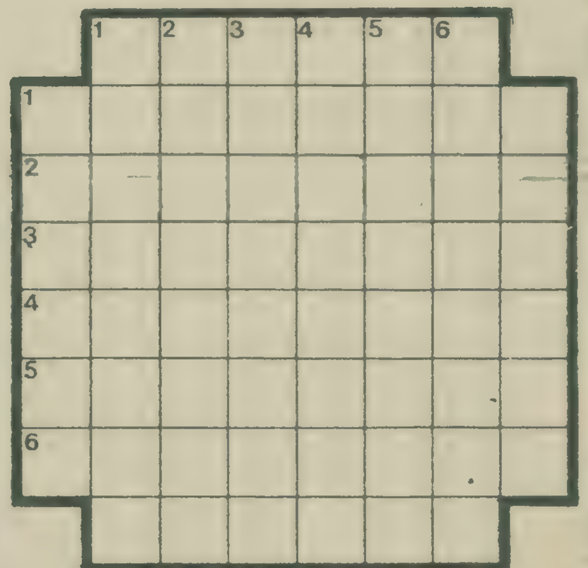
УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Улазна врата, **7.** Источњачка посластица, рахатлокум, **8.** Име француског шансоњера Росија, **9.** Скраћеница шаховске титуле: мајсторски кандидат, **11.** Разум, ум, **14.** Сачистити водом, испрати, **19.** Наше острво, **21.** Узбуђење и страх пред наступ, **22.** Утабавање пута, **23.** Излагање ризику, **25.** Мера за површину, **26.** Растајати се од живота, **27.** Пркос (мн.), **29. Име и презиме наше младе глумице са слике.**

УСПРАВНО: 1. Врста колача, **2.** Ад акта (скр.), **3.** Скраћеница наше поште, **4.** Певачица македонског мелоса, Васка, **5.** Пролећно-летњи месец, **6.** Стара мера за течност, **10.** Град у СССР-у на Волги, **12.** Холивудска глумица, Рита, **13.** Слабо горети, **14.** Машина за израду предмета од метала, дребанг, **15.** Музички интервал који настаје понављањем истог тона, **16.** Сраман (тур.), **17.** Муслиманско женско име, **18.** Који има такве особине, **20.** Мали кер, псић, **22.** Преглед, увиђај, **24.** Женско име, Отилија, **28.** Авенија (скр.).

МАГИЧНИ ЛИК

ВИТ, ГОСТ, ДРАНТ, ДРО, КВА, КО, ЛАЦ, ЛИТ, ЛО, МА, МАШ, НИ, ЊЕ, СА, СЛА, СТРО, ХИ.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Вир, вртлог. **2.** Део равни између две међусобно вертикалне полуосе координатног система, **3.** Водени камен, синтетичка маса за израду посуђа, **4.** Строгоћа. **5.** Смучар, такмичар у слалому. **6.** Налажење мана, куђење.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Драги пријатељи,

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК и PEZ бонбони,

позивају вас у

ВЕЛИКУ НАГРАДНУ ИГРУ

У сваком броју ЗАБАВНИКА поклањамо вам карте за играње са популарним ликовима ХОГАРА, ХЕЛГЕ, ХАМЛЕТА.

Слатки ПЕЗ бонбони за своје љубитеље обезбеђују вредне награде:

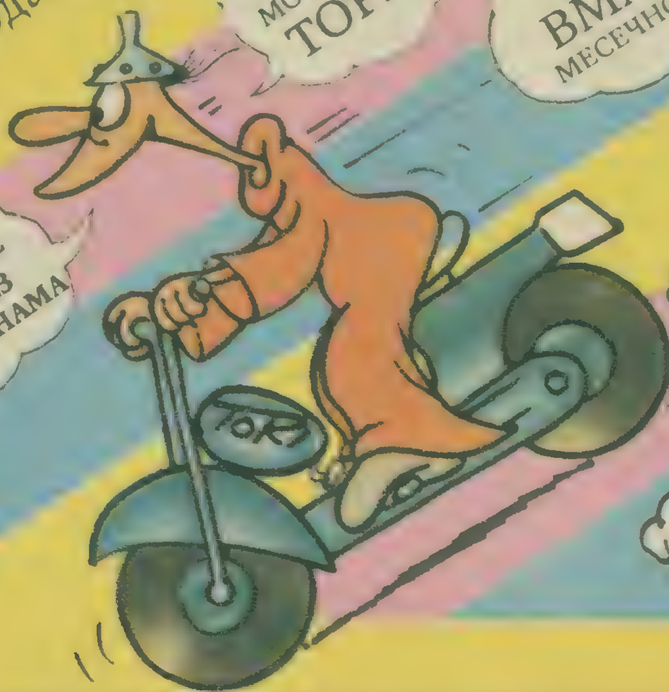
- сваког дана БИЦИКЛ ВМХ-Рог
- сваког дана кацига PEZ BMX
- сваког месеца мотоцикл ТОРИ
- на крају наградне игре СУПЕРНАГРАДА – ТРОДНЕВНА ПОСЕТА „ЕВРОПСКОМ ДИЗНИЛЕНДУ” у Амстердаму за две особе

ако би и ви желели да вам се срећа осмехне и добијете неку награду пошаљите **ТРИ ЛИСТИЋА** који се налазе у паковању ПЕЗ ФИГУРИЦА на адресу:

ПОЛИТИКА – ПП 124.
11000 Београд,
Македонска 35.

Надајте се да ће и ваше име бити међу награђенима који се извлаче жребом, а објављиваћемо их у ЗАБАВНИКУ 17. XI, 15. XII и 12. I '90.

УМЕСТО ЗЛАТА – ЧИП

Угледни амерички часопис „Омни" поставио је питање најпознатијим писцима фантастике у свету: Шта ће нам донети наука до краја 20. века? Ево шта су нам неки од њих „прорекли".

Готово целокупну медицину замениће генетичка манипулација, уместо доктору ићи ћемо инжењерима, наравно генетичким.

Биће побеђена сида, а информације до којих ће се доћи у току те борбе отвориће потпуно нове хоризонте биологији и медицини.

До 2000. године основа светске валуте више неће бити злато већ арсенид галијума или неки други полупроводник од кога се праве чипови.

Лични компјутер постаће џепни.

Жене, деца, старији људи, добиће личног телохранитеља у облику електронске наруквице, привеска или значке. Кад затреба, угрожени ће истог часа уз помоћ електронског уређаја моћи да позове полицију и достави опис нападача као и координате места на коме се налази. На тај начин биће практично искорењени улични напади и пљачке тако раширени у великим градовима света, посебно САД.

Кућни видео уређаји присилиће биоскопе да затворе врата или да се потпуно промене. Портабл камере с уграђеним видеорикордером сасвим ће изменити и начин производње филмова, снимање ће постати тако јефтино да ће филмове моћи да праве појединци ентузијасти независно од великих центара, њиховог капитала, огромних студија...

В. М.

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

БЕЛЕ, НЕЖНЕ, ЋУДЉИВЕ

Западнонемачки зоолог Хелмут Хемер издао је почетком ове јесени подебљу, кажу врло стручну, књигу о мачкама коју је написао после дугогодишњег истраживачког рада. У студији, између осталог, тврди да особине најбројнијих кућних љубимаца (има их преко 30 милиона у свету) умногоме зависе од тога какве су боје. Тако су, по Хемеру, црне мачке врло нервозне, осетљиве, радознале и воле да се мазе. Црно-беле су живахне, лако се везују за господара, посебно децу, док су пругасте, напротив, затворене, повучене. Избегавају не само људе већ и своје сроднике. Изнад свега цене слободу и независност. Риђе и бело-риђе, или са додатком треће, сиве боје, по правилу су равнодушне, воле кућу, мир. Беле, које су, узгред, најнежнијег здравља, тврдоглаве су, нервозне, осетљиве, увреде се за најмању ситницу.

Па сад – бирајте.

В. М.

Уређује Диего Варагић

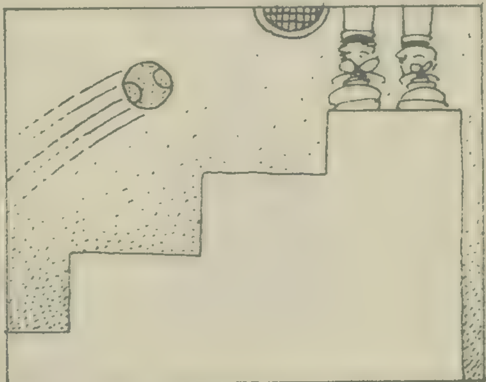
АТП-листа је пресудна

Играм тенис већ 12 година, па ме занима да ли бих могао да се пријавам на неки од квалификационих турнира за отворена првенства?

И још нешто: имам шездесетак дуплих „Забавника" који су изашли између 1979. и 1983. и желим неком да их поклоним.

ВЛАДИМИР МИЈАИЛОВИЋ
Душанова 105
14000 Ваљево

За учествовање на квалификационим турнирима који те занимају пресудна је

АТП - листа, односно место на тој листи. Искључиво од тога зависи да ли ће неко бити прихваћен или не.

Црвено-жуто-зелено

Занима ме историјат семафора.

САША
Скопље

Први семафори, с црвеним и зеленим светлом, појавили су се испред зграде Парламента у Лондону још 1868. Пошто су радили на гас (струје није било) догодила се експлозија, па је идеја, три године касније, сасвим одбачена... Тек 1914. семафори су поново „прорадили", овог пута у Кливленду у америчкој држави Охајо. Били су на струју, али се њима и даље управљало ручно.

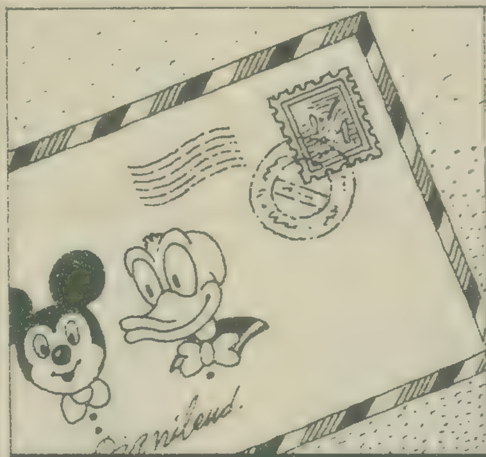
Аутоматски семафори, попут ових које данас знамо, ушли су у употребу 1927. године.

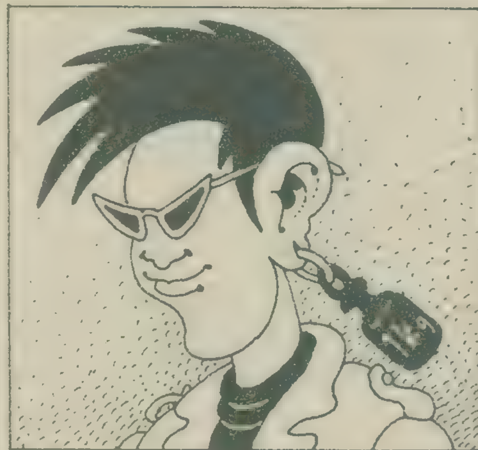
Маја, Мики и Паја

Како да пишем Микију и Паји Патку?

МАЈА
Београд

Адреса је:
WALT DISNEY COMPANY
500 South Buena Vista Street
BURBANK
CALIFORNIA 91521
U. S. A.

Не мучите уши!

Моја другарица и ја имамо велике уши и због тога смо веома забринуте. Једном смо покушале да их залепимо, али смо чуле да лепак може да изгризе кожу па смо одустале. Да ли је то тачно и да ли постоји неки други лек за наше уши, осим операције?

ЗАБРИНУТЕ ДРУГАРИЦЕ
Рума

Молимо вас да више не покушавате да лепите уши, јер се то коси са здравим разумом.

Кад је клемпавост ушију нарочито изражена и смета, најбоље решење је операција, и ње не треба да се бојите

MOLIM SVE DEVOJČICE,
(UZRAST NIJE VAŽAN)
KOJE NOSE MOJE IME DA
SE JAVE NA MOJU ADRESU.

MIOVSKA VASILIJA
ul. „KOSTURSKA" 4/4/6
nas. SKOPJE — SEVER
91000 SKOPJE

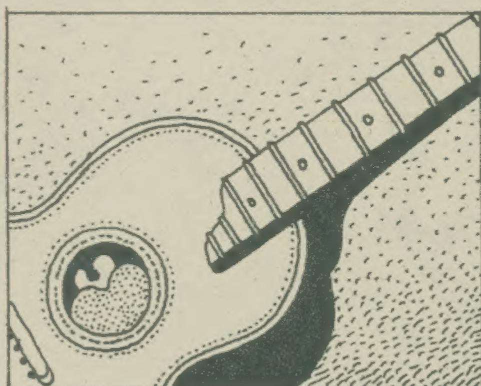
јер је сасвим једноставна. А како се то и где ради написали смо у Малој пошти у једном од прошлих бројева.

Језик гитаре

Недавно сам добио „Школу за соло гитару" која је изузетна, али написана на енглеском језику. Коме да дам да ми то преведе?

РАДОВАН СПАСОЈЕВИЋ
ЈНА – бб
32240 Лучани

Најједноставније је да у некој продавници музичких инструмената и литературе из те области потражиш књигу

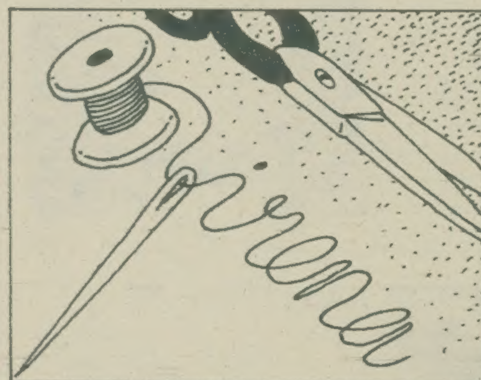
„Школа за соло гитару" Јована Јовичића. У Београду је има у Музичком магазину, Теразије 12. Њихов телефон је 687-220, па можеш да им се јавиш и да се договориш да ти је пошаљу. Рекли су нам да хоће.

Упамтите њено име!

Идем у средњу школу, учим за текстилног техничара. Моја је највећа жеља да постанем модни креатор или дизајнер. Који је пут до тога?

ИРЕНА
Велика Плана

По завршетку средње школе упиши се на Факултет примењених уметности, одсек костимографије и текстила...

Нешто млађима, који су такође заинтересовани за овај позив, користиће податак да после основне школе могу да се упишу у Школу за индустријско обликовање (у Београду, Крупањска 3) под условом да претходно имају одличан успех и да положе пријемни из цртања и сликања. Школовање траје четири године, а звање које се добија гласи: техничар дизајна текстила.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Александра Рибарац, С. Пауновића 43, 18000 Ниш – 16 година, воли музику и изласке, потрудиће се да одговори на свако писмо.

Микица Илић, Нова зграда бб, стан 11, 15315 Зајача – 13 година, сакупља салвете, постере, марке и украсна писма, воли музику и спорт, навија за Партизан.

Сања Милошевска, Радована Ковачевића 33, 91000 Скопље – 14 година, воли спорт и музику, обожава Смајлија.

Јасмина Мушић, Димитрија Туцовића 3/7, 19210 Бор – 12 година, сакупља писма и постере Алфа и Мадоне.

Дуња Ледерер, Булевар ЈНА 4, 54000 Осијек – 14 година, воли путовања и дружења.

Сања Чехајић, Мухарема Карабеговића 12а, 78000 Бањалука – 14 година, воли музику, филмове и књиге.

Сања Томашевић, Браће Грбића 150, 85347 Игало – воли рок музику, сакупља сличице „Животињско царство".

Дајана Мићић, ЈНА 57, 56230 Вуковар – 13 година, сакупља салвете и постере, воли дописивање, музику и спорт.

Јованка Богуновић, Милана Станчића 40, 24311 Његушево – 14 година, жели да се дописује са младима из целе Југославије.

Вања Славнић, Центар 11б улаз Ц стан 54/2, 72270 Травник – сакупља постере Џосона Донована.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: капија, ратлук, е, Тино, мк, ј, в, памет, спрати, Иловик, трема, утирање, ризиковање, ар, умирати, инати, Гала Виденовић.

МАГИЧНИ ЛИК: ковитлац, квадрант, хидролит, строгост, сламомаш, манисање.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

● БРОЈ 1979

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

В. д. главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Слављуб Кецић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК". Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 30.000 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 331.800 динара, полугодишња 663.600 динара, годишња 1.327.200 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 663.600 динара, полугодишња 1.327.200 динара, годишња 2.654.400 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" – ООУР „Продаја" – претплата на лист: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ:

САД	USD	62.–
СР НЕМАЧКА	DEM	116.–
ШВЕДСКА	SEK	402.–
ФРАНЦУСКА	FRF	393.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	102.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ

ОД 1. ДО 7. ДЕЦЕМБРА

ОВАН (21. 3 – 20. 4)

Наилази недеља у којој ћеш моћи да се посветиш својим занимацијама и дружењу са пријатељима јер ће све оне важне ствари које су те до сада онемогућавале престати да ти представљају препреку. Ипак, причувај се од 1. до 4, то није време за истеривање правде, измиривање рачуна са родитељима. На твоја осећања и даље ће утицати догађаји из претходног периода.

БИК (21. 4 – 20. 5)

Покушај да победиш своју опрезност и сумњичавост. Прихвати позив пријатеља да се бавиш нечим новим. Никада није наодмет да нешто сазнаш. Немој (ако није неопходно) да се упушташ у озбиљне разговоре са својом симпатијом јер ће открити твоју љубомору. Посебно неповољан биће 3. децембар, поведи рачуна о својим поступцима и све ће остати о. к.

БЛИЗАНЦИ (21. 5 – 21. 6)

Збуниће те нов однос према теби у породици. Родитељи ће постати мало строжи и неће ти опраштати испаде и зато пази јер овог пута можеш да се нађеш у незавидном положају. У школи ће и даље све бити у реду, може чак да се деси да заблисташ и освојиш симпатије наставника са којим до сада ниси имао добре односе. Позабавићеш се озбиљним питањима о правој љубави.

РАК (22. 6 – 22. 7)

Повољна недеља за заказивање важног састанка са симпатијом (2. и 3. децембра). Дивно ћеш се забављати, јер ћеш чути нешто што одавно прижељкујеш. Не разговарај превише са родитељима о својим плановима, неће те разумети. Припази на здравље. Назеб или грип могли би да покваре добре вибрације које ти шаљу планете.

ЛАВ (23. 7 – 23. 8)

Све ће ти ићи од руке, посебно шармирање особа супротног пола. Твоја потреба за доказивањем може да те доведе у непријатан положај, јер ће се особа у знаку Јарца поиграти твојом сујетом. Немој да претераш! Покушај да се огледаш на неком новом пољу, бави се, на пример, спортом. Пријаће ти јер више не знаш шта ћеш са енергијом.

ДЕВИЦА (24. 8 – 22. 9)

Ово ће бити твоја недеља! Односи са симпатијом ће процветати, ако је немаш – појавиће се изненада. То ће бити узбудљиво јер ћеш имати времена да правиш стратегију, једноставно – схватићеш да се заљубљујеш. Сјајан дан биће 6. децембар, припреми се на изненађења. Играј на срећу, звезде су ти наклоњене!

ВАГА (23. 9 – 22. 10)

Успећеш коначно да се договориш са родитељима, схватиће мало озбиљније твоју потребу да се осамосталиш, јер ћеш им својим понашањем показати да неће направити грешку. Прави час за поправљање оцена из предмета који ти лоше иду (посебно математике). Искористи га. На љубавном небу празнина, ништа се неће догађати.

ШКОРПИЈА (23. 10 – 22. 11)

Ако си у рату са братом или сестром, има изгледа да сукоб изгладиш. Ове недеље за тебе је значајан позитиван утицај Марса, твог заштитника, осећаћеш се сигурно и самоуверено. Ипак, немој да претерујеш јер и најмања примедба може да те, најблаже речено, спусти на земљу. Чувај енергију за важније ствари!

СТРЕЛАЦ (23. 11 – 21. 12)

Изненада ће те обузети стара бољка да „правиш атмосферу" изазивајући потпуну пометњу. Води рачуна са ким ћеш да се поиграш јер особе у знаку Јарца и Шкорпије неће разумети твој смисао за хумор. Шестог децембра очекује те пријатно изненађење у виду поклона или новца који ћеш паметно уложити. Симпатија ће покушати да провери твоја осећања и искреност.

ЈАРАЦ (22. 12 – 20. 1)

Напетост и нервоза могу да помуте твој увек добар „вид" када су у питању пријатељи па ћеш без разлога напасти блиску особу сумњом да је нешто урадила против тебе. Нећеш бити у праву, зато обуздај потребу за свађом. Симпатија ће ти замерити на бахатом понашању. Ако претераш, може да се наљути и пожели да те остави.

ВОДОЛИЈА (21. 1 – 19. 2)

Твоје тајне полако почињу да се откривају, тако да нећеш морати да смишљаш начин да саопштиш симпатије особи у знаку Ваге. Сјајан дан: 7. децембар. Одличне прилике у школи поправиће твој мало угрожен положај, па ћеш моћи да одахнеш. Немој претерано да се опустиш, неколико повољних дана не обезбеђује ти трајан мир. Не обраћај пажњу на трачеве.

РИБЕ (20. 2 – 20. 3)

Већ дуже сањариш да оствариш једну идеју. Сада је прави тренутак па поразговарај са родитељима. Осим тога, ово је право време да отклониш лоше вибрације које те прате у школи. Избегавај причу о другу са заједничким пријатељем јер ће то пренети као трач, наравно, са „додацима".

Елизабета Лукић

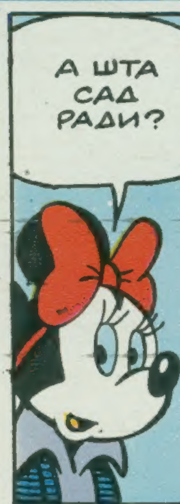
Илустровала: Драгана Јовчић

ЗНАК / ПРЕДМЕТИ	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
СРПСКОХР-ВАТСКИ ЈЕЗИК	✻	□	△	□	○	✻	□	△	○	□	✻	□
МАТЕМАТИКА и сродне науке	✻	△	○	□	✻	○	△	✻	□	○	○	△
СТРАНИ ЈЕЗИК	✻	□	□	○	△	□	✻	○	△	□	✻	□
УМЕТНОСТ (ликовна, муз.)	□	✻	○	□	△	✻	△	□	✻	△	□	✻
ИСТОРИЈА	△	□	✻	△	○	△	✻	△	○	✻	○	□
ГЕОГРАФИЈА	○	△	□	✻	□	✻	□	✻	△	○	□	△
ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ	□	✻	△	✻	△	□	✻	□	○	□	△	□
ФИЗИКА	□	△	○	□	✻	○	✻	△	□	✻	○	△
ХЕМИЈА	✻	○	△	□	△	✻	○	□	○	□	△	✻
БИОЛОГИЈА	○	△	□	✻	○	□	△	✻	○	△	✻	□
ТЕХНИЧКЕ НАУКЕ	□	△	□	△	✻	△	□	✻	□	✻	○	△

☆ – одлично □ – врло добро △ – добро ○ – задовољава × – не задовољава

WALT DISNEY
МИКИ

СРЕЋАН САМ ШТО ЈЕ ШИЉА ДИГАО РУКЕ ОД ПОСЛА УКРОТИТЕЉА!
ЦИРКУС
БЛАГАЈНА
УЛАЗ

А ШТА САД РАДИ?

ПОСТАО ЈЕ ЧОВЕК-БОМБА!

НАДАМ СЕ ДА САМ ГА ДОВОЉНО НАПУНИО!
АХА!

БУМ!

БИЋЕ БОЉЕ ДА ЗАЖМУРИМ!
ЦЕП!

ЖМУРИЋУ ЈОШ МАЛО!

ЦЕП!

БЕНГ!

ПУЊЕЊЕ ЈЕ БИЛО САВРШЕНО ДОЗИРАНО, ШЕФЕ!
9-25